

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Zrișki Nrul 1 | a.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fl.

Manuscrisurile nu se iz-
napoiază.

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2-40
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

† Dr. Liviu de Leményi

S'a stâns un bărbat. S'a prăbușit în negura veșniciei un stegar al partidului național român. Integer vitae scelerisque purus. Om întreg și fără de pată.

Pildă frumoasă generației sale, dr. Liviu de Leményi a stat viața sa întreagă neclintit și credincios în lupta națională. Nu a râvnit mărituri, cu modestie înăscută firii sale s'a ferit totdeauna din calea distincțiilor obștești și manifestațiilor șgomotoase era străin.

Puternică-i era însă convingerea despre dreptatea cauzei sfinte a neamului nostru și întreg sufletul și toată puterea și-a pus-o slujirei idealului nostru național. Inimă caldă, rațiune rece, îngăduitor la sfat, energie și hotărât în acțiune, dr. Liviu de Leményi avea nobilele calități de a se impune la conducerea afacerilor obștești ale unui neam întreg.

Dela nici o datorie a să ca bun român nu a lipsit. Iși începuse viața publică în slujba administrației de comitat, dar sufletul său dornic de muncă românească se simțea încetușat prin considerațiile slujbașului într'un stat, care impune tuturor slujitorilor săi renegarea conștiinței naționale. Astfel dr. Liviu de Leményi s'a făcut avocat român la Sibiu.

Cu adevărat avocat român. Se credea dator a fi între cei dintâi pretutindenți, unde se cere muncă și jertfă pentru națiune.

Acesta a fost dr. Liviu de Leményi.

Nu mai este. În vârsta bărbăției ni l-a răpit ursita rea a neamului nostru nefericit. În clipa, când mai mare lipsă aveam de inimă sa cea caldă, de mintea sa ageră, de caracterul său fără de prihană. Arătarea sorții, cât de puțini suntem și cât de mare nevoie este pentru neamul acesta iubirea între frați și alungarea zavistiei din mijlocul nostru.

Stăm adânc îndurerăți în fața grozavei pierderi, ce am îndurat. Din tot sufletul și din tot cugetul nostru ne închinăm mortului preaiubit. Familiei sale intristate nu-i putem trimite mângăiere, căci și noi suntem nemângăiați.

Bravule și iubitule: odihnește în pace!

Insemnătatea elementului român în politica statelor europene

(Articol venit din afară)

VI.

Concluziuni.

Dacă insemnătatea elementului român pentru luptele la al căror prag stăm, este real schițată, atunci cu tot dreptul își pune, oricine se ocupă cu politica, întrebarea:

„Cum se poate înțelege că factorii interesați mai tolerează ca guvernele maghiare actuale să asuprească în dragă voie o mare parte din acel element român, care e destinat a împlini rol atât de important în politica europeană contemporană încât delatținuta sa atârnă succesul ori eșecul acestei politici și a statelor ce o urmează?”

În cele de mai jos ne vom nizuia a lămuri situația aceasta enigmatică.

Am amintit că bărbății de stat ai statelor germane au recunoscut axioma: „Avem lipsă să câștigăm România pentru politica noastră!”

În executarea acestui plan, împăratul Germaniei și cliromatul austro-ungar împreună cu bărbății de stat conducători au reușit a convinge pe politicienii maghiari despre absoluta necesitate de a sana doleanțele românilor din Ungaria și a le satisface cererile cu orice preț, ca nu cumva din motivul acesta să se periclitaze validitatea alianței cu România.

Nu va fi fost ușor a-i capacita pe cinstiții heghemoni, care au fost dedați a trăi din sudoarea altora, iar acum să fie nevoiți a împărți domnia pe baze egale, cu foștii iobagi. „La așa ceva nu se va învoi poporul maghiar niciodată”, vor fi zis întâi bărbății politici maghiari.

Va fi fost un moment de insemnătate istorică, când diplomatul german desfășură harta Europei, pune degetul pe locul unde stă falnicul nume *Budapest* și cu oarecare maliție pune colegilor săi maghiari întrebarea: „Și ce gândiți că va fi atunci, când războiul cu Rusia se termină cu o catastrofă și cazacii își adapă armăsarii aici în undele Dunării?”

CÂNTEC

*Când stau și-ascult a voastră doină
Greu sbuciumările mă dor
Și-mi pare că vă văd cum treceți
Cu plugurile la ogor.*

*Și când în cărțile bătrâne
De vorbă stau cu moși-strămoși,
Vă simt pe toți în jur de mine
Flăcăi cu ochii furtunoși.*

*Aud par'că pocniri de pușcă,
Vă văd ca 'n alte vremi pe voi
Trecând în goană pe câmpie
Cu-albastre steaguri de războiu.*

Viena, 1912.

A. Cotruș.

Cultul energiei

(Conferența dlui Nic. Bălăncescu)

— Sfârșit. —

Dar acte de energie, o adevărată comoară de energii nesecate, găsim la frații noștri din Transilvania, care pentru noi cei din regat formează o lume scumpă, pe care n'o cunoaștem însă în deajuns....

Frații noștri de dincolo de Carpați luptă de secole pentru păstrarea limbei și neamului prin biserică și școală, cu toate împilările și ororurile acelor cari îi tratează ca pe „misera plebs contribuens”.

Cine cunoaște istoria și jertfele episcopului Ion Inocențiu Klein, care dobândi Blajul pentru români, care deveni apoi citadela culturii noastre în secolul al 18-lea.

Cine își mai aduce aminte de eroul Horia, care cum zice Bălăncescu „înmuie securea în sânge dușman și scrisese programul revoluțiilor viitoare — Sau de acei viteji Moși și de Avram Iancu, eraiul munților, cari pe piscurile uriașe făceau să trăiască liberă naționalitatea română, cântând acolo sus, d'asupra norilor „Deșteaptă-te române”... Cine își mai aduce aminte de doctorul Rațiu,

de luptele lui pentru ideia cea mare, până la crearea partidului național al cărui președinte deveni, de suferințele lui în temnița dela Seghedin...

Cine mai pomenește de energia lui Rațiu în procesul memorandumului, când zicea înflăcărat:

„Drepturile unui popor nu se discută, ci se afirmă”.

Cine cunoaște stoicismul cu care el refuză indemnul de a scăpa cu fuga în țara noastră, pentru a nu fi dus în temniță. El răspunde îndemnilor cu cuvintele memorabile: „Ce ar zice mulțimea care suferă, când eu aș fugi? Desertiunea nu e pildă bună, energia însă chiar în închisoare este ea pildă pentru națiune”.

Cine știe că prin lupta doctorului Rațiu și a altora, Transilvania ajunsese să aibă Camera ei proprie, ce fuse convocată la Sibiu în 1863.

În adevăr doctorul Rațiu a fost un focar de energie, poporul l-a iubit mult și-l venerază, iar doina de mai jos simbolizează marea figură istorică a lui Rațiu:

„Cade frunza jos 'n vale
Tot românul prinde jale,
Prinde jale și suspin
Dela Rațiu din Seghedin.

— „Atunci nici România n'ar avea o soartă mai bună“, răspund ei, „și existența sa e în același grad, ori și mai mult, periclitată, ca a Ungariei, deci ea are mai multe interese a pune umăr la umăr cu noi; velleitățile unor agitatori nu o pot împiedeca de a se alia cu noi“.

— „Nimicirea României ar fi pentru d-voastră slabă mângâiere, cred că admiteți aceasta; altcum vă înșelați dacă judecați, că în cazul dezastrului situația Ungariei și a României ar fi egală. O, nu! Ungaria e stat poliglot, constituit din mai multe popoare, nu tocmai mulțumite cu soarta lor. Ce credeți, care dintre aceste popoare vă va păstra prietenie în timpuri grele, ori va găndi a se jertfi pentru d-voastră? Croații, Sârbii, Slovaci și Rutenii, ori Români, Germanii din Banat, Zips, Ardeal? Poate jidanii, ca mulțumită pentru favorurile avute și averile câștigate, își vor sacrifica viața ori bogățiile lor? Noi nu credem. Știți vorba: „Die Ratten verlassen das sinkende Schiff“. Prin politica nefastă ce ați urmat și urmați, v'ați înstrăinat toate popoarele din țară; dar în străinătate cine vă este prieten? Cine dar să oprească pe Ruși de a vă nimici? Nu vă supărați domnilor; adevărul neplăcut pare, de regulă a fi brutal.“

— Situațiunea României în cazul unui dezastru este, deși asemenea gravă, totuși, în multe privințe mai favorabilă. România e stat național, în care toți cetățenii sunt gata a sacrifica totul pentru țara lor; și chiar în cazul dacă ar fi încorporați, ar avea profitul de a fi toți românii uniți în un stat. Mai departe, nu ni-se pare de tot neîndreptătită întrebarea, că oare nu ar atinge în mod neplăcut interesele Angliei văzând Rusia în posesiunea țărilor Dunărei și prin contactul cu Bulgaria, stăpână peste drumul spre Constantinopol? Dar Franța și Italia să fie oare indiferente față de subjugarea singurului element latin în părțile sudostice ale Europei? Nu ar fi imposibil să se repete întâmplarea dela San-Stefano (1878) unde rușii în vederea minaretelor și a bisericii Sf. Sofii au trebuit să renunțe la intrarea lor în Constan-

tinopol, când li-s'a strigat un categoric *hands off!*“

Cam astfel va fi fost rezonamentul, înainte căruia au fost constrânși să cedeze politicienii Ungariei și au fost siliți a se supune forței majore a împrejurărilor, recunoscând în principiu postulatul împăcării cu românii dar și acum numai sub anumite condiții. Adecă se va fi accentuat „existența milenară“ a statului ungar, și necesitatea de a păstra neștirbită „hegemonia poporului maghiar“, cu considerație la situațiunea externă totuși se învoiesc ei a iniția pertractările de împăcare, cerând însă timp și voie să facă pacea așa cum le place lor.

Bărbații de stat germani lasă aceasta în grija lor, dar doresc ca împăcarea să se facă la orice caz înainte de abdicarea alianței din partea Italiei.

Este, în general, cunoscut cum au executat politicienii maghiari împăciuirea. Șiretul fiu al „sdrobitorului naționalităților“ a luat asupra sa această sarcină, și a început a ademini prin promisiuni sunătoare oamenii slabi la creeri ori vânători după interese particulare. Ca să nu se observe intenția împăcării „cu orice preț“, contele și ai săi fac pe grozavul, aruncă amenințări față de „agitatori“, trânteste la alegerile parlamentare, prin terorism asiatic, pe toți candidații românilor până la 5, iar ca să-i îndulcească iarăș, se folosește de toate ocaziunile pentru a rosti cuvinte de sirenă.

Dar poporul român s'a dovedit politicește matur în grad neașteptat de mare: respinge toate ademenirile venite dela oamenii de stat maghiar ori dela agenți rățaciți din sinul neamului nostru, și conștiu de pericolul imens ce-l amenință fatal din momentul șovăirii, stă credincios și neclintit ca stâncă, lângă steagul partidului național.

Toate încercările particularilor cari au întreprins acțiuni de împăcare afară de partidul național au fost zădarnice.

În cursul desbinărilor produse prin încercarea unor descreerați a sparge solidaritatea partidului național român, maghiarii au întrerupt pertractările de împă-

care, pentru a lua o atitudine de observare, desigur în nădejdea că desbinarea le va face posibil a eștului o *pace estina*.

Dar s'au înșelat.

Tocmai lupta aceasta internă li-a dovedit cât de bine e cimentat partidul național român: în ciuda atacurilor sălbatice, contra membrilor comitetului, — și între ei contra celor mai buni, celor mai luminați bărbați ai noștri —, toate straturile poporului nostru, tineri și bătrâni, țărani și intelectuali s'au grupat *ca un om* în jurul partidului național și al reprezentanței sale: comitetul național. Toți au înțeles glasul imperios al datoriei sfinte de a-și strânge rândurile și de a da partidului, poziția și țărnia ca să poată pași, înlăuntru și înafară, solidar, unit, puternic.

Dacă cândva a fost lipsă de *solidaritate*, e sigur că în *momentul acesta*, în care are să se decidă soarta poporului nostru, este absolut necesar ca *toți* să ne grupăm în jurul comitetului național, care are sarcina grea a ne reprezenta la locul și în momentul hotărâtor; să-i inspirăm deci încredere în puterile noastre și tărie și să dăm să se știe că întreg poporul nostru, „dela vladică până la opincă“ una este și stă gata a urma conducătorilor săi din comitetul partidului național român.

Vor fi unii cari cu intențiuni bune au rămas în șirul celor ce poartă lupta nefastă contra comitetului național. Trebuie să li-o spunem fără incunjur că, chiar dacă din punct de vedere național aspirațiunile lor ar fi ireproșabile, mai rău timp nu și-au putut alege pentru realizarea acestora decât momentul de față. Către aceștia ne adresăm când ne exprimăm convingerea care purcede din nemărginită iubire de neam, că: grozav păcătuește contra națiunii sale care mai continuă această luptă fraticidă.

Celor cu inimă curată, cari sunt conduși numai de interesele poporului, nu le va fi greu să sisteze atacurile nevrednice. Să îngroape dar armele, cu intențiunea de a le desgropa atunci, când interesele neamului nostru pretind ca cu toții să luptăm umăr la umăr, contra dușmanului comun!

*Bate vântu frunza pică
Inima mi se despică
De durere și de chin
După Rațiu din Seghedin.*

*Verde'i bradu și stejaru,
N'a fi tot cum vrea dușmanul
Pune-om umăr doi cu doi
Și-o mai fi cum vrem și noi.*

Dincolo e o lume pe care nu o cunoaștem și nu o prețuim îndestul.

Anul trecut, la Blaj, s'a dovedit puterea de energie a românilor Transilvăneni. Erau acolo reprezentati 3 $\frac{1}{2}$ milioane de frați, cei doi mitropoliți, și toți episcopii fără deosebire de confesiune, toți frunțașii și 20,000 de tineri...

La Blaj, ce mare înțeles aveau unele cuvinte: *Mitropolitul Mihályi se ruga: „Ferească Dumnezeu să dau eu moșia părinților mei tie... Dar bătrânul viguros și înțelept, mitropolitul Mețianu, binecuvânta:*

„Asociațiunea să fie izvor nesecat de cultură, religioasă, morală și națională, spre folosul iubitului nostru neam“.

Dar la Brașov ce emoțiune încălzi sufletele când *părintele protopop doctor Saftu*, la sărbătoarea punerii pietrii fundamentale a internatului român, lovind de trei ori piatra cu ciocanul, zise cu voce puternică:

„Pentru întărirea bisericii și a neamului“.

Trebuie să mărturisim că dincolo este un puternic focar de energie națională. La noi energia

se desfășură în mai multe direcțiuni și „legiunea celor cari luptă pentru neam nu poate întrece focul și energia fraților noștri de dincolo.“

Să dăm dar tinerimii noastre o educațiune întemeiată pe dezvoltarea energiei fizice și intelectuale, ferindu-o de toate formele negațiunii existente, de visul Nirvanei și de lenea contemplativă.

Să o deprindem a căta fericirea în lupta personală, în sentimentul propriei superiorități și a scoate din viață cu curaj tot ce ne poate da bun nou și semenilor noștri.

*Nu dulce farniente... ci luptă-te necontenit, sprijinindu-te prin tine însuți, și vei învinge în virtutea energiei de care ai dat dovadă...**

Să impune dar să facem să triumfe un regim școlar care să dea tinerilor complexa dezvoltare a capacității personale — fizice, prin igienă și gimnastică, și intelectuale cu condiția tăriei caracterului. *Astfel vom practica cultul energiei.*

Dar să ne ferim a slei energia tinerimii în efortări intelectuale prea abstracte — căci victoria în cele din urmă va fi a celor rezistenți, nu a celor slăbiți.

O complicitate culpabilă oficială, o crimă chiar, e regimul școlar actual, care se îngrijește în chip ridicul de sănătatea tinerilor. În Svedia e norma ca dimineața să se învețe, iar după amiază să se facă exerciții fizice.

Regimul școlar trebuie să pregătească batalioane de oameni, muncitori și bravi, mândri și energici, iar nu cete istovite de umiliți, solicitori de slujbe.

Să nu prețuim mai mult pe acei ieșiți ca paraziți din moșteniri, sau pe acei cu vieți dăruite de recomandări și favoruri.

Vieța parasitară zace în vermină și stinge energia; iar cea cerșită se țirește în umilință.

Nu aceștia întrupează conștiința și vigoarea unui neam, ci aceia cari fac din zilele lor scripitoare de energie, un lanț de fapte, izvor sfânt al ridicării lor și a neamului...

Aceștia sunt individualitățile cari sau ridicat prin ele înșile, prin energia și tenacitatea care le-au întărit caracterul și le-au stabilit ierarhia față cu contemporanii. Ei sunt eroii energiei individuale care fecundează energia colectivă.

Țineți sus, inima voastră fragedă — tinerilor —; dați căldura sângelui nostru generos unui ideal mare, muncii, zi și noapte, spre a-l atinge.

Nu vă lăsați pradă gândirilor mici sau des-nădejdei care e mai rea decât toate, și mai cu seamă nu inghenunchiați pentru făgădueli cari vă apropie de viața robilor. Nu așteptați, voi tineri și viguroși, care aveți comoară în voi înșivă, milă și sprijin dela alții.

În voi înșivă, în inima voastră, e focarul energiei în care se topește și se oțeliesc armele izbânde și idealului celui mai înalt...*

Rezoluții provizorii. din care reiese litară prin un în legătură cu namentale se

„Un po Reichspost stia reformei va ajunge mu carea contin mirea reforme petente din Tudosito“, că litiician prea ceasta nu se curile conduc că proiectul riu, toți fact totul nediscu tot dreptul, austriac emi

O eye bărbat de f audiență la borator dela „Part vinge, că t o bază gre actuală.

In to tul dorește realizarea sară și ut deia al ist tidul justl atitudinea lamentul. vocate pe un nou p

Me tidului ministru în care abrogare mai mul a răspun va apred sunt leg rendului morand slovac „Nar. M gime te ropei si

I familia este acester trecut

de bu chiar care la str culm

strălu lor r noia când rei c

lecti conc ca s

real pre ave tru

mil lici și for ne

Un „apel“

Rezolvirea proiectelor militare prin un provizoriu. „Reichspost“ a publicat un comunicat din care reiese că planul de a rezolva reforma militară prin un provizoriu, încă nu este abandonat. În legătură cu acest comunicat din cercurile guvernamentale se publică următoarele:

Un politician austriac și-a exprimat în „Reichspost“ dorința a se face un provizoriu în chestia reformei militare, deoarece în felul acesta se va ajunge mult mai ușor și mai cu succes la urcarea contingentului recrutilor, decât prin pricazarea reformei militare actuale. Din cercurile comitului din Viena i-se comunică lui „Budapesti Tudosító“, că aceasta poate să fie dorința unui politician prea puțin orientat. Intreagă propunerea aceasta nu se poate însă lua în serios, pentru că cercetările conducătoare sunt absolut sigure despre aceea, că proiectul prin care se intenționează un provizoriu, toți factorii competenți îl țin deocamdată cu totul nediscutabil. Cercurile din Viena presupun cu tot dreptul, că convorbirea aceasta cu un politician austriac emanează din cercurile maghiare.

O eventuală dizolvare a parlamentului. Un bărbat de frunte, care în zilele din urmă a fost în audiență la M. Sa împăratul a declarat unui colaborator dela „Neues Wiener Tagblatt“ următoarele: „Partidul justhst în scurt timp se va convinge, că toate combinațiile lor sunt făcute pe o bază greșită. Ideea unui provizoriu nu mai este actuală.

În toate cercurile se știe, că M. Sa împăratul dorește rezolvirea definitivă și că în Belvedere realizarea reformei militare se consideră de necesară și utilă. Proiectul pentru un provizoriu este deja al istoriei. Dacă Hédervary va vedea, că partidul justhst în 2—3 săptămâni nu-și va schimba atitudinea pe la sfârșitul lui martie va dizolva parlamentul. În cazul acesta delegațiunile vor fi convocate pe la mijlocul lui martie, cari vor vota un nou provizoriu budgetar.

Memorandul slovacilor. Astăvară șefii partidului naționalist slovac au prezentat primului ministru contele Khuen-Hédervary un memorandum, în care cereau asanarea doleanțelor lor, între altele abrogarea legii școlare a lui Apponyi și înființarea mai multor școli medii slovești. Primul-ministru a răspuns deputațiunii cari se prezentase la el, că va aprecia toate cererile din memorandum lor cari sunt legale și achitabile. Deoarece iscălderii memorandumului n'au primit până acum răspuns la memorandumul lor, Paul Mudrony, cunoscutul luptător slovac declară în numărul mai recent al ziarului „Nar. Nov.“, că slovacii vor publica acum în întregime textul memorandumului, pentru că să arate Europei situația slovacilor din Ungaria.

Dar care este cel mai înalt ideal? Noi înșine? familia, orașul sau țara în care trăim? Nu... — este altul mai mare care le cuprinde pe toate acestea. E neamul, e rasa, care păstrează comoara trecutului nostru de glorie și lacrimi...

Este ceva în lume mai presus de bogăție și de bucuriile materiale, mai presus decât sănătatea și chiar și decât viața trecătoare, este marea ideal, care călăuzește un neam, ca o stea, din strămoși la strănepoți...

Cătră neam, trebuie dar îndreptate eforturile culminante ale energiei noastre.

Și dacă ceva sfânt și mare poate arunca o strălucire peste amărăciunile sau întunecul zilelor noastre ce se scurg trăgându-se printr'un noian de preocupări mici și materiale, e clipa când simțim sufletul nostru încălzit de focul urenii de neam...

Dar pentru împlinirea unui mare ideal colectiv, trebuie ridicată energia colectivă și întărite condițiile materiale. Trebuie luminat poporul ca să priceapă idealul.

Idealiști, poeții să'l conceapă și să'l caute, realiștii să pregătească energia acțiunii. Căci ce prețuște pentru o națiune, omul învățat sau cel cu avere, dacă-i lipsește avântul necesar jertfei pentru ideal.

Eroii idealului pare că se ridică cătră culmile cele mai înalte ale existenței, abia zăresc o licărire din fermecata rază a acelor stele depărtate și transfigurați pare că au concentrat în ei atâta forță sau acel ideal, încât au credința că prin energia lor vor putea printre toate râpele și stân-

Dintr'un sat al întunecatei dieceze a Gherlei vine până la noi un strigăt atât de stăruitor, atât de mișcător, încât nu credem să existe român de inimă să nu se înduioșeze pentru sfânta cauză ce apără.

Acela care-și ridică glasul astfel este un preot, este preotul comunei Nima din dieceza Gherlei tractul Szolnok-Doboka.

Nu știu dacă nu comit o imprudență dându-l astfel în vileag, dar nobila zbuciumare a acestui suflet distins m'a mișcat atât de mult, încât mi-ar părea o greșală de neiertat să las în întunec o pildă atât de frumoasă cum este aceea a acestui preot care în epoca „congruelor“ știe să găsească cuvinte atât de vibrante pentru a salva „poporenii“ săi o școală.

Acuma în mai multe rânduri am cutezat a vă incomoda cu rugarea, ca să binevoiți a publica în foaia „Românul“ starea tristă în care ne aflăm. Înainte de toate însă vă rog să binevoiți a asculta împrejurările în care ne aflăm, ca astfel, cunoscând cauza, să binevoiți a ne face un „apel“ la toată suflarea românească, să se îndure a veni în ajutorul nostru, fiecare după putință ca să putem transforma școala excepțională de ministru, să corespundă legilor școlare și eventual să ne adunăm ceva și în fondul cultural al școlii.

Acesta este obiectul „apelului“ părintelui paroh al comunei Nima.

„Eu nu sunt printre colaboratorii ziarului „Românul“, ci numai între cititorii lui“.

zice mai departe veneratul preot, de aceea: „nu mă simțesc apt de a compune un „apel“ pentru aceea vă descriu în această epistolă lungă toate împrejurările și greutățile cu cari susținem școala“.

Am alăturat și o scriptă oficioasă în limba maghiară, venită dela ministru pe calea consistorului, în care ni-se excepționează edificiul școlar, ca necorespunzător legilor și altă scrișoară oficioasă dela inspectorul regesc din Dej, prin care ne provoacă, ca să suplinim, respective, să întregim leașa învățătorului dela 700 la 1000 cor. din lada bisericeii și totodată și quinquenalele“.

Pentru acest „apel“ cu toată modestia ta angelică, noi sfinte părinte, nu vom

cele să atragă acolo sus, mulțimea ce pare perdută în întunecimele văilor.

Au virtutea din soare eroii idealului, aceiași forță naturală care mișcă marea astru, aceiași e și resortul energiei lor, și cum soarele încălzește și dă viață, astfel ei înfăcărează simțirea și o înaltă.

Să fim apostoli, ai cultului energiei, dar să nu închinăm energia noastră decât unui mare ideal, și cel mai mare ideal pentru noi este **luminarea poporului și unitatea națională.**

Conferința d-lui Nicolae Bălănescu expusă într'o formă literară aleasă, a fost răsplătită cu sgomotul unanim al aplauzelor mult repetate de auditoriul, domni și doamne, care a umplut sala ateneului.

Tinerimea, cu deosebire, a putut lua prețioase învățăminte din comoara de idei sănătoase pe cari conferințiarul cu nobila dicțiune a convingerii adănci, a știut să le infiltreze în toți cari au avut fericirea a-l asculta. De altfel conferințele domnului Nicolae Bălănescu, care este și un orator par-lamentar de seamă, totdeauna sunt ascultate cu plăcerea înțelegerii rosturilor superioare ale culturii pe care tribuna ateneului din capitală trebuie să le reprezinte.

Și cu prilejul acestei din urmă conferințe, domnul Nicolae Bălănescu ni-s'a arătat că face parte din apostolii neamului cari știu să cultive cu credință idealurile noastre naționale și sociale cărora din toată inima și cu toate ostenele știe să-le jertfească din bogăția cunoștințelor la cari i dă dreptul cultura sa aleasă și darul de a ști vorbi frumos.

face decât să-ți dăm cuvântul cât mai des Sf. tale.

Căci nici o artă din lume nu va apăra mai bine cauza ce te zbuciumă ca eloquenta ta simplă, omenoasă, vibrantă de cea mai sinceră grijă și durere.

Nici un cuvânt oricât de măestrit nu va putea străbate mai lesne la inimă decât cuvântul tău cumpătat și duios care pornește deadreptul din inimă.

În mari pagini scrise cu slovă mărunță și plină de grijă ca să nu scape vre-un amănunt, vre-o afirmare nedovedită, părintele Gheorghe Manul din Nima ne arată suferințele îndelungi răbdate de parohienii săi viteji spre a-și mântui școala lor confesională:

„Va cădea curios cum de și azi mai sunt învățători, cari nu sunt asigurați cu salariu de 1000 cor. anual, după cum prescrie legea. În comitatul Szolnok-Doboka sunt mai multe școli unde nu este întregită leașa învățătorului“.

Arată apoi dificultățile ce le întâmpină din partea guvernului care pe de-o parte-i somează să se conformeze cu legea, plătiind învățătorului salariu de 1000 de cor., de altă parte refuză a da ajutorul de stat; cum au fost părăsiți de un învățător și cum stă să le plece acum și actualul învățător și urmează:

Încă în anul 1896 guvernul a pus în coastele școlii noastre confesionale „școala milenară de stat“. Atunci învățătorul nostru, nu avea numai 250 floreni, adică 500 cor. anual. La anul 1891 s'a ridicat prin guvern, leașa învățătorilor confesionali, la 600 cor. Anul făcut, ce ne-a ajutat „bunul Dumnezeu“ și am susținut școala românească, dar Apponyi cu art. de lege XXVII din 1907 a pus capăt la toate. Și nici acum nu ne-am perdut de tot nădejdea, am mai ridicat din propriul nostru dela 600 cor. la 700 cor. plata învățătorului și de atunci abia mai năzum.

Inspectorii școlari în mai multe rânduri m'au provocat, ca să mă învoiesc și eu la sistarea școlii confesionale, promițându-mi ceriul și pământul. Eu nu m'am învoit. Sunt în comună câțiva proprietari maghiari, apoi notariul și primarul ungur, în toate ocaziunile nu înceată a sfătui poporeni, ca să se lepede de școală și să nu o susție cu atâta greutate. Toate înzadar. Acuma după ce școala de stat s'a mutat în casa cea nouă edificată, care e mai corespunzătoare, decât școala confesională, inspectorul regesc din Des, deși nici acel edificiu nu corespunde prescrișelor legilor școlastice, a scris la ministru de culte și instr. publică, ca să ne excepționează edificiul școlii noastre. Ceeace fără întârziere a și urmat. Acuma stăm mai rău de cât mai înainte. Pentru aceea nu sunt liniștit, până nu voi aduce la cunoștință neamului românesc starea tristă în carea se află școala noastră, cugetând, că o da Dumnezeu și se vor îndura să sară în ajutorul nostru. E lucru cunoscut, că cu câtă grijă și răfinărie se silește guvernul a ne mânca școlile. Așa inspectorul din Dej prin protoprețorele din Gherla, a poruncit, ca în școala confes. din Nima să nu permită de cât numai 29 de învățăcei, și toți ceilalți să-i conducă în școala de stat, carea firește i încape mai bine și e corespunzătoare pentru mai mulți. Așa la începutul anului școlastic 1911-12 toți românii s'au înscris la școala confes. dar inspectorul din Dej prin protoprețore cu antistia comunală ne-au golit școala confes. și pe băieții românilor i-au silit să se înscrie la școala de stat lăsându-ne nouă abia 35 prunci școlari“.

Acuma au trecut 16 ani de când haita, maghiarizatoare din comitatul Szolnok Doboca uneltește la nimicirea școlii noastre confesionale, din comuna Nime. Maghiarizarea o să-vârșesc pe liniile principale, din sat în sat.

Cu liniile laterale deocamdată nu s'bat capul. Comuna noastră, încă cade în linia principală, și așa cu tot precusul voesc să ne despoaie de școală.

„Poporul din comuna noastră e sărac, cauza sărăciei lor este, comasarea din anul 1874—8”, ne spune acest iubit preot void parcă să-și scuze pe bravii săi parochieni de „apelul” ce trebuie să facă. Și după ce expune amănunțit cum prin aplicarea banditească a acestei legi, poporeni, care înainte se găseau în stare foarte bună, au ajuns astăzi la sapă de lemn, ne dă apoi lamuriri asupra numărului lor.

„Comuna Nima consta din 190 fumuri, din acestea 25 fumuri să fie unguri și 5 fumuri străini jidani și țigani, restează 160 fumuri curat români. Din aceștia, cam 70 fumuri nu au nici casă de locuit. Restul de 90 fumuri, jumătate, adică 45 de fumuri afară de casă și grădină, mai posedă câte 2 sau trei jugăre extravilan, iar cealaltă parte din urmă posedă ceva mai multe jugăre de pământ extravilan”.

Apoi veneratul părinte continuă precum urmează, încheind:

„După cele arătate până aci, v'am arătat, cum și în ce ce împrejurări am susținut școala confesională, din loc. Am arătat că de 16 ani încoace, cu toate ademenirile totuș, nu ne-am lepădat de școala noastră. În fine v'am arătat, că comuna noastră este curat românească, afară de un număr dispărent de unguri și câțiva jidani și țigani. Tot odată v'am arătat și starea materială a poporenilor mei. De unde reiese că din propriile noastre puteri, nu putem susține școala românească confesională, având în coastă școala de stat. E lucru știut, că legile școlare din 1907 art. XXVII, într'un § zice, că ajutorul de stat la școala confesională acolo, unde este școală de stat, nu se dă, dacă astfel pretind interesele statului maghiar”.

„Astfel stând lucrul, zice mai departe veneratul părinte, poporul român din comuna Nime, comitatul Szolnok-Doboka situată în dieceza Gherla (Szamosújvár în Ungaria) este silit: a apela la inimile generoase ale fiilor poporului românesc, ori unde s'a afla în Ungaria, România, Bucovina, Basarabia, Macedonia, Bulgaria, Serbia sau în America, la toate instituțiile financiare din patria Ungaria și din străinătate, la toate despărțămintele „Ligei”, din România, la toate societățile teatrale din România, precum și la ministrul de culte și instrucțiune publică a României, precum și la boerii și bogății neamului românesc, ca să se îndure fiecare din obolul lor a a conferi cât de puțin pe altarul culturii românești ca astfel din filerii adunați, să ne putem transforma școala, conform prescripțiilor legii școlare, și să ne mai adăugăm și un cât de modest, fond cultural pentru susținerea școlii noastre românești gr. cath. din Nima (Nema). Glasul alor 830 suflete românești să adresează, către toată suflarea românească, că flecare să grăbescă a ajuta pe acest popor amenințat de maghiarizare până încă nu e târziu! La caz, că „Apelul” nostru va afla răsunet la inimile generoșilor donatori, atunci sunt rugați, ca tot felul de daruri bănești, să se adreseze la veneratul consistoriu gr. cath. din dieceza Gherlei pe numele școlii gr. cath. din Nima, comitatul Szolnok-Doboka, Ungaria.

(ss) Gheorghe Monu,
preot gr. cath.

(ss) Lazar Dumitru,
curator prim.

(ss) Vasile Iancu,
controlor v. curator.

Apoi într'un post scriptum:

Spectate domnule director!

„Acum din nou, m-am nuzit să vă pun înainte materialul, din care, vă rog, ca să binevoiți a compune după plac și dupăcum Spect. D-voastră știți mai bine, un apel, ca să ne putem și noi mângăia, colectându-ne cât de cât ceva, dela publicul românesc pentru școala noastră săracă și lipsită de mijloace, care e pe pragul nimicirii totale. Eu nu știu, nu am praxă și destoinicia de a atrage atențiunea publicului, fără dacă Spect. D-voastră v'ați îndura să luați la mână cauza școlii noastre și să ne sprijiniți cauza noastră, atunci după bunul Dumnezeu, am speranță, că cauza noastră ar fi salvată.

Rugându-vă încă odată, ca să ne faceți un „Apel” și să să desveliti starea noastră publicului român, dupăcum știți Spect. D-voastră sunt etc...

Nima, la 12 faur 1912.

Iată am satisfăcut dorința veneratului preot dela Nima. Dacă nu întregul neam românesc, cel puțin o mare parte a lui va afla din coloanele noastre de lupta pe cât de obscură pe atât de vitejească și de meritoasă ce se duce într'un colț de țară uitat de Dzeu pentru a se mântui o scântie de lumină românească.

Ajunși la sfârșitul puterilor cu sufletul plin de evlavie și de credință își ridică glasul către întregul neam românesc în care cei de acolo, din acel colț, unde lupta aprigă nu a dat timp scepticismului să se furișeze, au cea mai desăvârșită încredere.

Terminând unim și noi glasul nostru cu al părintelui G. Manu din Solnoc-Doboca și cu al vitejilor săi „poporâni” rugând pe românii de inimă să le vie în ajutor.

Fiecă speranța caldă și neînvinșă ce ei o au în dărnicia și noblețea acestui neam să nu se desmintă.

Sumele se vor adresa la consistorul gr.-cat. a diecezei Gherlei pentru școala din Nima, tractul Szolnok-Doboka, Ungaria. „Românul” se înscrie cu 50 cor.

D. Mișu la patriarhul ecumenic. O telegramă din Constantinople a adus știrea despre vizita făcută de d. Mișu, ministrul României, la patriarhul ecumenic. În această privință, „La Liberté” din Constantinopol scrie următoarele:

Duminecă, la ora 11 dimineața, E. S. d. Mișu, ministrul României, a făcut o vizită patriarhului ecumenic la Fanar. D. Mișu, care era însoțit de atașatul militar al legațiunii, a fost primit cu onorurile datorite rangului său și condus în biroul oficial al patriarhului, care îl aștepta.

Intrevederea a fost foarte cordială. Convorbirea, deși academică, a demonstrat bunele dispozițiuni cari există deoparte și de alta în ce privește cele două biserici și cele două națiuni.

Patriarhul cunoscând limba română, fiindcă a servit în tinerețe ca diacon în România, și ministrul știind grecește, convorbirea s'a făcut alternativ în cele două limbi.

E. S. d. Mișu, la plecarea, exprimând dorința de-a vizita biserica patriarhiei, a fost condus acolo de marele vicar.

După „Tachydromos”, d. Mișu, înainte de-a vizita pe patriarh, a informat despre intenția sa pe ministrul de externe, care, la rândul său, a informat despre aceasta pe colegul său de justiție și culte.

Conflictul dintre Kediv și lordul Kitschener. Ziarele din Constantinopol anunță din Cairo, că o ruptură s'a produs între Kediv și lordul Kitschener.

O încordare domnea de mult între ei, a cărei cauză stă în faptul că lordul Kitschener s'a amestecat în toate chestiile administrației căutând să influențeze chiar asupra constituirii anturajului kedivului.

Zilele trecute lordul Kitschener a cerut ca kedivul să se mute din palatul Kumba în palatul Abdiu, care se află mai aproape de dânsul, pen-

tru că nu dispune de mult timp pentru vizitele sale la kediv.

Această cerere kedivul a considerat-o ca o insultă personală și a rupt orice legătură cu lordul Kitschener.

În jurul alianței austro-ruse. În cercurile diplomatice din Viena se zice că nu este vorba de o alianță austro-rusă și nici măcar de o înțelegere cu caracter permanent pentru menținerea păcii în Balcani, ci numai de hotărârea de a face ori-ce intervenții în comun de câte ori împrejurările vor cere.

Călătoria prințului de Wales. Prințul de Wales va întreprinde în iulie și august o călătorie la Gibraltar și Malta. Se așteaptă în curând o vizită a prințului de Wales la Curtea din Berlin.

Convenția turco-bulgară. Prolungirea convenției provizorii comerciale turco-bulgare până la 18 martie st. n. 1913, s'a publicat.

Ședința parlamentului italian. Proiectul anexiunii. De când italienii au început războiul de cucerire a Tripolitaniiei, ieri s'a întrunit pentru primădată parlamentul Italiei. Ședința parlamentului a fost deosebit de interesantă. Guvernul a prezentat proiectul de lege prin care Italia anexează Tripolisul și Cirenaica. Proiectul a fost primit atât în cameră cât și în senat cu o însuflețire de nedescris și fără ca vre-o voce disonantă să fi conturbat frumoasa manifestațiune națională. Ședința s'a ținut în modul următor: Președintele Marcora a deschis ședința printr'o vorbire însuflețită, aducând laude armatei, care prin felul cum a știut să lupte și prin sacrificiile eroice ce a făcut a atras atenție și admirație întregii lumi.

Intreagă Italie e mândră de armata sa. Să plângem pe cei căzuți — spune vorbitorul — dar să ne amintim cuvintele acelor martiri cari au zis: *Cine moare pentru patrie, a trăit destul.* Cuvintele acestea au fost aprobate într'un mod însuflețit. Intreagă ședința a fost o demnă manifestație națională. Strigătele: *Trăiască Italia. Trăiască armata!* urmează fără întrerupere. A mai vorbit fruntașul deputat Saseva, apoi ministrul de război Spingardi. La vorbirea ministrului toți deputații s'au ridicat manifestând îndelung pentru armată. Mai vorbește ministrul marinei, în urma căruia președintele constată că proiectul e unanim primit de cameră.

La cuvântul apoi primul ministru Giolitti, care este primit cu aplauze furtunoase. Ministrul cetește proiectul prin care se legitimează suveranitatea Italiei asupra Tripolisului și Cirenaicei. Membrii camerei se ridică din nou ascultând în picioare cuvintele ministrului. Când ovațiunile se termină ministrul provoacă camera, ca să însărcineze o comisiune de 24, cu dezbaterea proiectului de lege al anexiunii.

Proiectul ministrului a fost primit cu mare însuflețire. În senat proiectul de anexiune a avut aceeași primire.

Capitala ca și întreaga Italie este însuflețită de actul guvernului, care e rezultatul nenunțării jertfe aduse de armata italiană.

Un incident penibil între Nichita și țarul Rusiei. În cercurile curții din Petersburg se vorbește de un incident foarte neplăcut ce a avut loc între regele Nichita și țarul, înaintea prânzului de curte, ce s'a dat în onoarea oaspetelui muntenegrean.

Regele s'a plâns țarului că Muntenegrului i se împiedecă ori ce dezvoltare politică și economică și prin aceasta i s'a creat o astfel de situație, care neapărat va face să izbucnească cât mai curând războiul.

La acestea țarul foarte agitat a răspuns, că, despre războiul nici nu se poate vorbi și că chestiunea aceasta nu e dintre cele ce ar trebui a se aduce în discuție. A mai adăugat apoi foarte pornit oaspetelui său, că e bine să se mulțumească cu bogatele sprijine bănești și să renunțe la politica aventuriosă. Niciodată de aci înainte să nu mai pronunțe cuvântul: război.

Nichita a răspuns că locuitorii Muntenegrului fără ajutor economic din afară de bună seamă se vor prăpădi.

Calmat de această declarație, țarul a revenit și a asigurat pe Nichita că întru cât va depinde de el, guvernul rus va face totul, că va încerca să înduplece grupurile: englez și francez la finanțarea drumului de fier Dunărea—Adriatica.

† Dr. Liviu de Leményi

Pe neașteptate, ca o veste grozavă și de necrezut ni-a sosit ieri către amiazi știrea, că dr. Liviu de Leményi a răposat ieri noaptea în Sibiu. Ca trăsnetul ne-a lovit știrea aceasta, căci îl știam sănătos și în-treg pe bărbatul acesta iubit de toți românii. Era să nu credem știrea, dacă ea nu ni-ar fi venit dela însuși ginerele răposatului, dela d. profesor seminarial dr. Crăciunescu din Sibiu. Un atac de apoplexie i-a curmat viața.

Dr. Liviu de Leményi a răposat în vârstă cea mai frumoasă a bărbăției. Născut dintr'o nobilă familie română dr. Liviu de Leményi după terminarea studiilor sale gimnaziale și iuridice în Brașov și Sibiu a intrat în serviciul administrației comitatense și a ajuns subprefect în cercul Seliștei. Nu s'a simțit însă niciodată deplin mulțumit în situația aceasta și în urmă s'a și lăpădat de ea și a deschis cancelarie advocațională în Sibiu. În curând s'a remarcat prin distinsele sale calități morale și intelectuale. A luat parte intensă la toate acțiunile publice românești. Și în toate corporațiunile noastre bisericesti, culturale, economice, politice, cuvântul lui dr. Liviu de Leményi trăgea greu în cumpănă prin puternica sa logică, prin curățenia gândurilor sale și în urma lipsei desăvârșite a oricărui interes propriu personal.

A fost membru aproape în toate comitetele diferitelor instituțiuni românești: în comitetul național, în direcțiunea „Albinei”, în comitetul Asociațiunii, deputat sinodal și congresual, „asesor consistorial, membru în comitetul institutului de credit „Furnica” din Făgăraș, reprezentantul românilor la universitatea săsească, membru în comisia municipală a comitatului Sibiu, președintele clubului național român din același comitat.

În politică era pesimist convins. Intellect distins însă dr. Liviu de Leményi știa prea bine, că în viața de partid nu convingerile proprii sunt cele mai de pret, ci solidaritatea și unirea tuturor forțelor la muncă pentru scopul comun. Astfel dr. Liviu de Leményi s'a supus majorității activiste și însuși a primit în două rânduri candidatura în cercul electoral Sassebeș.

Ajunsesse atunci într'o situațiune curioasă. Primarul orașului era și este un sas, d. Dörr, socrul lui dr. Liviu de Leményi. Socrul sas în tabăra guvernului, ginerele român candidat național român. Și s'a întâmplat minunea că toți, dar absolut toți românii cu drept de vot au votat pentru candidatul național român. Răposatul dr. Liviu de Leményi era cu drept cuvânt mândru de această puternică manifestație românească.

Ca membru în comitetul național răposatul era sincer iubit de toți colegii săi. În cele mai grele situațiuni mintea sa ageră știa să afle totdeauna soluțiile cele mai fericite.

Lipsa lui dela vre-o ședință se simțea foarte greu. Dar numai rar de tot lipsia, ci dinpoțrivă își împlinea datoria sa față de comitet cu rară punctualitate.

În timpul din urmă era adânc mâhnit pentru ruptura ce se făcuse în partid prin desidența „Tribunei”. Era chiar de părere că ar trebui convocată conferința națională pentru a pune sfârșit anarhiei din partid.

Toți românii buni legau mari speranțe de viitorul politic al dr.-lui Liviu de Leményi și îl vedeam deja ca vicepreședinte al comitetului național.

Năprasnica moarte ni-a tăiat toate nădejdele.

Cum am spus, dr. Liviu de Leményi a avut de soție pe fiica primarului dela Sassebeș *Eleonora Dörr*. Totuș casa lui a fost casă curat românească și familia lui este una dintre cele mai românești familii din Sibiu, iubită și stimată de toți locuitorii orașului.

Pe răposatul îl deplâng fiecele sale Liviu măr. dr. Crăciunescu, Valeria, Maria, dr. Eleonora, Vera măr. Bohățel și un fiu Liviu iurist în Cluj.

Înmormântarea se va face mâine duminică la 2 ore după amiazi în Sibiu. Prohodul îl vor sluji protosincolul *dr. Eusebiu Roșca, preoții Vasile Bologa și Mateiu Voileanu.*

Din Arad s'au trimis până acum următoarele condoleanțe:

Dr. Crăciunescu — Sibiu.

Indurerat de pierderea bravului român roș mijlocește familiei adânc simțite condoleanțe.

V. Goldiș.

Văd. dr. Leményi, — Sibiu.

Cu sufletul cernit de durere ne închinăm memoriei distinsului fiu al neamului nostru. Dumnezeu vă trimite mângâiere.

„Românul”.

Scrisoare din Iași

Raport

cu privire la banchetul pentru sărbătorirea aplanării afacerii Valda-Goga

(Sfârșit.)

Toastează apoi d. *M. Sadoveanu* care pune în lumină însemnătatea faptei d-lui Stere, care a știut să arate că de-asupra tuturor stă o datorie, pe care dânsul a știut s'o îndeplinească.

D. *C. Stere* dă cetire apoi următoarei telegramme primite din partea poetului Goga: „Din pragul temniței îți trimis îmbrățișările mele”.

Urmează apoi d. *prof. Matei B. Cantacuzino.*

Nu merit — zice d-sa — nici cuvintele de mulțumire pe cari mi le-a adresat d. Halita, nici mulțumirile primăriei d-voastră — (azistența „care sunt sincere”) — pentru că rolul meu a fost ușor și n'am avut decât să urmez incursiunile inimii mele.

Am crezut să particip la această serbătoare, pentru că ea e o ocazie în care certele dintre noi dispăreau, o serbătoare în care nu putea fi vorba de una din acele uricioase lupte. O asemenea ocaziune era bine venită pentru mine, care am o profundă oroare de aceste lupte când iau un caracter personal, și îmi era cu atât mai ușor s'o fac, cu cât această serbare ne duce gândul la sentimente mai presus de conștiința noastră. În această serbare era vorba de un concetățean, de un eșan, — și eu i-s eșan din vârful capului, până la picioare — zic, că era vorba de un eșan, pe care-l iubesc și de aceea vă spun, așa trebuia să fie pentru că am oroare de luptele personale și pentru că sunt prieten cu Constantin Stere.

Domnilor, fiecare dintre noi a făcut experiența că uneori ne rămâne o impresie copilarască; o asemenea impresie am avut în ceea ce privește frații din Ardeal.

În 66 veneam cu familia din străinătate; am

ajuns în Oradea-mare și am intrat într'un han. Era zi de târg, atunci la geamul hotelului, un băiețel — eram eu — se uita afară, când în țară străină a văzut portul românesc.

S'a întâmplat, că *Matei* a dispărut; vine vremea mesei, nu-i, au urmat căutări până târziu, până ce în fine bietul tata m'a găsit jucându-mă cu copiii români.

După explicațiunile date, tata m'a sărutat și atunci am simțit emoția, îi tremurau mâinile când m'a luat înapoi.

(Azistența întrerupe, strigând trăiască memoria boerului moldovean Vasile Canta).

De atunci de câte-ori trec prin Transilvania și când mă gândesc la frații din Ardeal, amintirea aceasta mi-a rămas, și simt și acum aceiași bătaie de inimă.

Și domnilor, după cum e adevărat că fie-care om își are îngrămădită în partea inconștientă a sufletului toate sentimentele adunate de veacuri, tot atât de adevărat este că și la un popor există o comunitate de limbă, de origină, de dureri și de suferinți.

Iată de ce după cum zicea Stere toată durerea fraților de dincolo, e durerea noastră, iar rușinea lor e rușinea noastră, pentru că noi le simțim, pentru că fie români din regat, fie frați de dincolo, tot o singură inimă avem cu toții și iată de ce e bucurie la noi, când e bucurie acolo și durere la noi, când durere e acolo.

Serbarea aceasta este exclusiv a Iașului cultural pentru că sufletul unui popor nu stă în politică, ci în cultură.

Toată cultura neamului românesc, toată poezia noastră, fie de aici, fie de dincolo, e eterna doină de durere; prin ea se exprimă toate durerile unui neam mult pedepșit dar mult iubit de Dumnezeu.

De aceea Iașul cultural, prin Stere care a început opera de împăciuire, trimite fraților de dincolo un cuvânt de frație.

Atât am putut face și numai atât. Vieța lor e deosebită de a noastră și e prudent să nu ne amestecăm, de cât prin a le trimite un cuvânt de frație.

Termin, zicând că frația noastră, să o ducă Stere fraților de dincolo. (Aplauze și urale prelungite).

În locul d-lui *Bădărău*, pe care o afacere grabnică îl făcuse să părăsească sala, d. *L. Antoniu* toastează pentru „Vieța Românească”.

D. *Al. Stan* aduce salutul Ligei Culturale, secția Piatra N.

D. *C. Hogaș* arată meritul covârșitor al d-lui Stere de a fi fundat revista „Vieța Românească”.

După ce mai vorbesc d-nii *Gh. Ghibănescu* și *Capitan Palade*, ia cuvântul din nou d. *C. Stere*, pentru a mulțumi azistenței pentru cuvântul de îmbărbătare pe care i-l dă.

Nu s'a stins în inima mea — zice d. Stere — credința că incurând o să vă pot aduce o veste îmbucurătoare, aceea că incurând se vor strânge în jurul steagului partidului național din Ardeal, toți românii.

Se dă cetire apoi următoarei telegramme, care provoacă o însuflețire de nedescris:

D-lui *Mihali*, președintele clubului național român *Dés*.

Intreaga suflare românească, din regat, reprezentantă prin distinsa intelectualitatea Iașului sărbătorind împăcirea dintre fruntașii ardeleni Vaida și Goga, datorită patriotice intervențiuni a iubitului și fruntașului nostru concețean C. Stere, vă trimite cuvântul împăciitor de îmbărbătare în dreapta și frumoasă luptă ce o duceți pentru afirmarea drepturilor neamului românesc din Ardeal și Ungaria.

Prin această telegramă ieșeni dau dovada celei mai depline recunoașteri a comitetului partidului național român din Ardeal, singurul care poartă greaua răspundere a neamului românesc de peste munți.

În tot timpul banchetului, care s'a terminat la ora 11 p. m.: muzica regimentului 13 de infanterie a intonat diferite arii naționale și străine, mărind și mai mult entuziasmul comensurilor.

Șt. P. Moldovanu.

Impertinențele lui „Bud. Hirlap“

— În chestia episcopiei gr.-cat. maghiare. —

În numărul său de ieri ziarul „Budapesti Hirlap“ scrie următoarele o-braznicii în legătură cu conferința dela Blaj:

„Zilele trecute am anunțat, că în castelul mitropolitan din Blaj a avut loc o conferință, care a votat un deciu în contra înființării episcopiei gr.-catolice ungurești. Acum primim știrea, că Demetriu Radu episcopul gr.-cat. din Oradea mare a plecat la Viena ca misiunea, ca să predea nunciaturii memorandumul de protestare elaborat de către conferința din Blaj și totodată să stăruiască pentru zădărnici înființării episcopiei ungurești.

Această procedură a prelaților români este incalificabilă. Românii își au în țara aceasta biserică lor națională, însă ei voesc să împiedece ca și ungurii să obțină ceea ce ei au deja. Iar în fruntea acțiunii acesteia de subminare stau episcopii, membrii casei magnaților din Ungaria, unelind în contra națiunii maghiare, pe care o vestesc lumii întregi ca tirană și sfărâtoare de derpturi.

Dacă există perfidie în lume, apoi aceasta de bună seamă aparține acelei categorii...

Dar trebuie să mai amintim încă un moment foarte caracteristic și scandalos. La conferința din Blaj au luat parte episcopii, membrii capiturilor și protopopii; precum și dr. Iuliu Maniu, fost deputat, dr. Alexandru Vaida, deputat și Ioan Mezei, jude la Curtea de casație. Evident, deci, că în Blaj nu a avut loc o conferință bisericească, ci politică, și că acolo au fost discutate punctele de vedere politice ale chestiei episcopiei ungurești și măsurile ce vor trebui luate în contra acestei episcopii.

Intrebăm, deci, ce a căutat la această conferință politică anti-ungurească un judecător ungur, și încă membru activ al celui mai înalt for judecătoresc? Ce a căutat judecătorul Curții de casație Ioan Mezei, în Blaj, unde s'a făcut politică urei naționaliste în contra națiunii maghiare? Intrebăm aceasta mai cu seamă dela Francisc Székely, ministru de justiție: are d-sa cunoștință, că în săptămâna trecută un membru al Curții de casație a părăsit scaunul de judecător și a plecat la Blaj, pentruca să se așeze în scaunul de agitator? Cum poate să tolereze ministrul de justiție maghiar o purtare atât de scandalosă, necuviincioasă și nevrednică — ca să nu întrebuițăm o altă expresie — din partea unui membru maghiar, ba, încă din partea unui membru al celui mai înalt for judecătoresc?

Sperăm și așteptăm, că vom putea să știm cât mai curând în ce fel a pedepsit d. ministru al justiției faptele dela Blaj ale judecătorului de casație Ioan Mezei.

Fiindcă, dacă cei competenți n'au putut să împiedece ființarea unui astfel de judecător maghiar, atunci cel puțin să ne convingem, că avem un ministru al justiției, care să-l învețe pe domnul judecător, ce demândă conștiința judecătorului și datoria față de națiunea maghiară.

Stilul acesta istoric al „creștinilor“ dela ziarul fantaziilor epileptice din Budapesta tradează o mare deziluzie a cercurilor șoviniste. Credau ele că vor surprinde biserica noastră greco-catolică, prin graba

cu care au procedat, și că prelații noștri vor ceda fără rezistență.

Faptul, că episcopii noștri nu au lăsat ca biserica ce păstoresc să fie despoiată, în bună pace, aduce sânge în ochii semito-hunilor dela ziarul imperialist. De aci articolele acestea spumegânde de turbare împotriva episcopilor noștri pe care caută să-i terorizeze.

Cât pentru infamia cu biserica națională a ungarilor cine ar mai sta să discute? Ungurii pot să le facă catolicilor și reformatilor lor o sută de biserici naționale, dar nu vom permite ca să sfășie corpul bisericeii noastre constituită cu atâtea suferințe, pentru planurile lor de a ne sugruma, pe această cale, neamul.

Dar unde ziarul absurdităților maghiare atinge culmea ridicolului, este acolo, unde pe un ton de melodramă, apostrofează pe ministrul de justiție pentruca d. dr. Ioan Mezei s'a dus la Blaj unde-l mâna sentimentele credinței sale strămoșești spre a afla de soartea bisericeii sale.

Intrebăm și noi pe jidano-maghiarii dela Budapesti-Hirlap, cari au luat în întreprindere comercială patriotismul acestei nenorocite Ungarii.

Oare justiția din Ungaria nu este o instituție făcută pentru toate naționalitățile și sprijinită cu banii tuturor. Și trebuie să-ți lepezi credințele tale când stai pe scaunul de jude în Ungaria?

Ca jude d. dr. Ioan Mezei nu are dreptul să se închine la biserica lui și închinându-se să se îngrijească de ea când o vede amenințată de mutilare?

Un răspuns negativ nu ne va surprinde dela voi. Doar vă cunoaștem cine sunteți. Sunteți firma „la patriotismul maghiar“ care vă bateți joc de toate credințele afară de cele jidovești și nu veți înțelege îndărătnicia valachilor.

Aceasta nu ne va împedeca însă de a trimite mulțumirile și salutările noastre d-lui dr. Ioan Mezei și P. S. episcopului Radu care nu și-au făcut decât datoria de români și de cetățeni.

Căci este o datorie de cetățean vrednic să lupți împotriva monarhiei și a dezordinii guvernamentale, când acesta dezorganizând credințele și culturile pentru ambiții mizelești de maghiarizare, aruncă sufletele în cea mai cumplită dezordine morală.

Scrisoare din Londra

19 februarie 1912.

Home Rule. — Mesagiul și sufragetele. — Greva cărbunarilor. — Apropierea anglo-germană.

În sfârșit Home Rule-ul a fost anunțat în camera engleză. Partea din mesagiul referitoare la el e următoarea:

„O măsură pentru guvernarea mai bună a Irlandei se va depune“.

După cât se vede proiectul va veni în discuție pe la Paști.

În privința dreptului de vot al femeilor nici un cuvânt în mesagiul. Vă închipuiți supărarea sufragetelor! Intruniri de protestare s'au ținut îndată în mai multe locuri. Un mare meeting se anunță pe ziua de 4 martie de către Uniunea Socială și politică a femeilor:

„Atunci, zice gazeta lor Votes for Women, membrele Uniunii vor arăta prin fapte cari grăiesc mai tare ca vorbele ceea ce simt cu privire la cea din urmă încercare a guvernului de a le lipsi de drepturile lor“.

În aceeași gazetă, în numărul apărut în seara deschiderii parlamentului sub titlul Vom lupta, care sună, așa zice, așa de turbător, de dulce în gura femeilor, una din conducătoare scrie:

„Oricare ar fi politica altora, noi vom lupta mai tare, mai hotărât ca oricând, cu scopul de a constrânge guvernul să-și facă datoria și să-și ia întreaga răspundere de a acorda votul femeilor“.

O grevă nespuse de serioasă amenință Anglia. Lucrătorii dela minele de cărbuni cer, pe dreptate un spor în plata lor, în caz contrar, au și anunțat un termen după care vor declara greva generală. Guvernul până acum n'a mijlocit, însă — dacă nu se va găsi un mijloc de împăciuire, această grevă, după spusa lui Sir Grey: „Poate deveni cea mai mare catastrofă națională în istoria Angliei.“

Am spus în scrisoarea mea din săptămâna trecută, că ducerea lui Haldane la Berlin, are în vedere o apropiere anglo-germană.

Iată acum și declarația primului-ministru în camera engleză:

„În cursul vizitei nobilului meu prieten a fost o netăgăduită dovadă a unei dorinți sincere și hotărâte din amândouă părțile pentru stabilirea unui raport mai bun între noi — și să fac asta deplin clar — fără ca dintr'o parte sau alta să jertfim ori să vătămăm într'un fel relațiile speciale în cari stă fiecare din noi față de alte puteri.“

Însuși Haldane vorbind despre vizita sa și de convorbirile avute cu oamenii de stat ai Germaniei a spus, că „aceste convorbiri au fost nu numai foarte întinse, dar și foarte sincere — însă predominant asupra totului, a fost spiritul acelor oameni mari, cari au căutat a privi lucrurile dintr'un punct de vedere mai larg, mai vast, decât a unei simple controverse între națiuni.“

D. Larangu.

Episcopia gr. cat. maghiară!

Dăm mai jos cuvintele unui credincios român gr.-cat. din mijlocul Sacumii (satul deocamdată nu impoartă), ca să se vadă ce fel de dor au cei din popor. Pentru autenticitate răspunde oricând corespondentul nostru.

Grăiască deci copia:

„Alulirt a sziv legmélyeb fájalmával jelentem hogy lelkészünk... prédának dobott a rom. kath. lelkészek kezébe... mi valásunktól eltántorodni nem akarunk a mibe születünk aba akarunk meg halni... szenteljen nekünk egy oly lelki pásztort, aki minket összetartson s a ragadozó farkasok kezéből kiszabadítson“.

În românește:

„Subscriberul cu cea mai mare durere a inimii aduc la cunoștință, că preotul nostru... ne-a aruncat ca pradă în mâinile preoților romano-catolici... noi nu voim să ne abatem dela confesiunea noastră, în aceea ce ne-am născut în aceea voim să murim... vă rugăm să hirotoniți pe seama noastră un astfel de păstor sufletesc, care să ne țină strânși la olaltă și

Pilez Irma

atelier de corsete.

Arad, str. Deák-Ferencz 2.

Asortiment de corsete de specialitate

(calitatea cea mai bună)

executate după măsură, bandaje și aparate de răzimat drept (țitoare)

Se primesc reparații și curățiri.

— Cei din provincie să ceară înviațiuni referitor la măsură. —

să ne scape din mâinile lupilor răpitori”.

Așa grăiește un suflet de român năcăjit, care limba și-a uitat-o, dar care ține la neamul său și vrea căpeteniei să-l apere.

Satul e numai filie depărtată a unei patrii românești unite, a cărui preot tânăr, harnic, credem, va ști răspunde acum demn acestui glas duios de chemare.

Ce zice la de-astea guvernul, care caută cu lumânarea vrajba, în vreme ce poporul suncumbă azi-mâine sub povara unei proaste gospodării de stat?!

Cronica femenină

Motivele românești.

Cu zi ce trece frumoasele noastre colorii și motive românești cuceresc teren tot mai larg și femeia română ca creia toare acestor frumuseți pline de artă și gust ales, e admirată din ce în ce mai mult.

Deja în vara trecută la băile de mare Abbatia, Lovrana, Cirave chiar toaletele cele mai splendide de vară erau cu diferite lucruri de mână gătite. Fel de fel de broderii, fel de fel de dantele filate și croșetate, toate frumoase, admirabile, dar ca motivele românești, ca ajutorul acela de o frumusețe rară și acuratețea perfectă, nu erau nici unele.

Ași putea zice, că azi nime numai face paradă din stofele de mătase, ci din lucrurile de mână, și deja acolo pe malul mării m'am gândit, cât ar putea câștiga femeile noastre, dacă ar fi în tot satul cineva care să le arate ce să lucreze, și ce motive să aleagă, și pe urmă în tot orașul mai mare să avem o prăvălie care să le facă cunoscute și să le vândă această întreprindere, ar fi pentru țărancele noastre un izvor de câștig mare și material admirabil. Când am putea însă ajunge la așa ceva? Când? — Atunci când noi, iubite cetățoare, când noi toate unindu-ne în cuget, simțiri și fapte ne-am hotărât a nu mai pune pe vestimintele noastre altă găteală decât lucru de mână cu motivele noastre și colorile noastre, care înfrumusețea și eleganța pot sta în rând cu acele, a celor mai culte popoare.

Am putea pune la hainele noastre plastroane de ajur cu aur, și alte colorii, cari dominează stafa din care ne pregătim vestimintele; ne-am putea pregăti bluze cusute frumos pe cari cu fală le-am putea îmbrăca la ori care festivitate.

Azi țărancele noastre și în țesut să perfecționează tot mai mult. Ele țes pânza de casă așa de fină, ca cel mai frumos batist. Până acum am văzut în colorile alb, crem, roșu și negru — eu fir, deci un început fericit — și sunt sigură, că ele azi-mâine vor țese pânza aceea în toate colorile moderne, numai să fie cine să le dea ideile și să le deprindă a deosebi motivele noastre de cele străine. Pentru alegerea motivelor ca formă și culoare ne servesc de model albumurile de cusături și țesături românești, iar dintre iubitele cetățoare cari ar dori explicări, de unde și-ar putea procura bluze sau alte lucruri artistice lucrate cu motive românești, sunt rugate a se adresa numai acestui ziar, de unde cu plăcere li-se vor da informațiunile necesare, unde și la cine să se adreseze.

Fiind acum așa la modă lucrul de mână, pentru toaletele de gală, avem datorință față de neamul nostru să scoatem la iveală comorile noastre artistice — motivele noastre românești.

Mamelor, cari aveți fetite, alegeți pentru lucrul lor de mână, numai lucruri românești, și depărtați ce este străin în casa și inima voastră, căci în timpurile grele în care trăim mamele sunt sentinela și paza comorilor noastre naționale.

O mamă.

— Ziarul „Românul” și foaia populară „Poporul Român” se află de vânzare în București la librăria „Neamul Românesc” și la Mihail Vlad proprietarul chioșcului de cărți și ziare, — Calea Grivița.

Litere — Arte — Științe

Mai domol

De Léon Xanrof

Trad. de Ilie Marin

Noul abonant la telefon vrea să-și încerce aparatul. Liniștit și sigur, convins că a plătit pentru serviciul adus o sumă considerabilă oficiului central, ia jos scoica și așteaptă.

Așteaptă noul abonant la telefon, așteaptă mult, foarte mult.

În sfârșit îl anunță un zornet pătrunzător de clopoțele, că are să-i fie ascultată dorința. Își apropie dragostos urechea de scoica dela telefon și gura și-o aduce înaintea pâlniei de vorbit.

Abonatul: (puțin iritat) Hallo!

O voce femească: Hallo!

Ab.: Vă rog legătura cu casa Naibouché.

Vocea: Ce număr?

Abon.: A da, așa... numărul unsprezece mii optsute șaptezeci și nouă.

Vocea: Nu cunosc.

Pocnet scurt și sec în aparat. Zumzet îndelungat, nelămurit, ca și când ar trosni în sobă lemnele de foc sau ca și când ar bate ploaia în ochiurile de fereastră.

Abon.: (mirat) Întrerupe legătura? De sigur o greșală... mișcă puțin impacientat, manivela, de trei ori, în sus și în jos.

Pauză nouă — ceva mai lungă decât întâia dată. În sfârșit semn cu clopoțelul și „Hallo!”

Abon.: Nu vrei să mă pui în legătură cu numărul unsprezece mii optsute șaptezeci și nouă?

Vocea: Numărul ăsta nu există.

Abon.: (iritat) Nu există? Frumos! Te rog, convinge-te! Pe pagina 127 a catalogului abonaților de telefon. Rândul al 18-lea de sus. Am cartea înaintea ochilor.

Vocea: Dar cine susține contrarul?

Abon.: (uimit) Cine...? Cine dacă nu... D-ta!

Vocea: De ce nu ceri numărul cum se cuvine?

Abon.: (mirat) Cum, cum se cuvine?

Vocea: Sigur. Ai să citești numărul altfel.

Abon.: (uimit): Ce binevoești să spui?

Vocea: (doctrinar) Trebuie să zici: unsprezece — opt — șaptezeci și nouă.

Abon.: (necăjit) La dracu, ce prostii mai sunt și astea?!

Vocea: Ei, aștept...

Abon.: (supărat) Aștepti? Da eu ce fac altăceva?

Vocea: (vorbind ca și când provocă copiii rău crescuți ca să se roage de iertare). Cere numărul cum se cuvine!

Abon.: (explodează) Acum se îngroașe gluma!

Vocea: Cu mine vorbești?

Abon.: Nu, cu șahul Persiei! (Pausă) Ei? Legătura mea cu...

(Pocnet sec în aparat, apoi zumzet ca și când ar da o ploică cu piatră — legătura e întreruptă din nou).

Mă lasă în baltă, pur și simplu!... (furiOS): Stai, am să-ți arăt eu ție...! (joacă cu manivela timp îndelungat. O serie desperată de sunete de clopoțel. Un „Hallo” mănios îi răspunde, în sfârșit (Triumfător). Ei, în sfârșit! ...Dacă crezi d-ta că poți să-ți permiți o glumă nesărată cu mine, ai brodit-o rău, măntelegi d-ta?

Vocea: (foarte gentil) Tu ai vorbit — ești gata?

Abon.: (căruia i se găta rasuflarea de infuriat ce este) Domniș... domniș... domnișoară, îți interzic să mă tutuiești! (cu jumătate glas); Ce mai ștregărită!

Vocea: (scandalizată, în tonalitatea cea mai înaltă) Ștregărită? Mi-a zis ștregărită? Unei dame să-i zică așa! Mojiule!... bătărele!... necioplitele!... (cu aplomb) Da proastă creștere ți-au mai dat!

Abon.: (tremurând de mânie). Se... Secă... secă... (Pac. Legătura este întreruptă. Abonatul strigă cu un smintit. Ii răspunde în sfârșit).

O voce femească: (foarte domol) Ce poțtești?

Abon.: (ferbe încă de mânie). Să nu mai îndrăznești să-mi spui așa, proasta dracului!

Vocea femească: (uimită). Cum?

Abon.: Nu m'ai înțeles? Am spus-o destul de lămurit! Proasta dracului!

Vocea femească: (mirată la extrem.) A, d-le, știi d-ta cu cine vorbești?

Abon.: La naiba, știu prea bine! Cu o obraznică, cu o nerușinată, cu o...

Vocea femească: (furiOSă.) Domnul meu, există insulte, cari nu se pot scuza nici chiar cu dușmănia politică!

Abon.: Dușmănie politică? — Ce palavre-astea?

Vocea femească:... Și dacă voi afla vre-odată numele d-tale...

Abon.: (răcînd.) Numele meu? Vrei să știi numele meu? Crezi, poate, că mi-e frică de d-ta? Ei bine, sunt Dupoirot, Achile Dupoirot, bulevardul Bécane, nr. 120! Și acum ai bunătatea și mă ia de scurt!

Vocea femească: Asta-i prea mult!

Ai să auzi de mine! Și ai să vezi, că nu ai voie să insulti nevasta unui deputat, fără ca să fi pedepsit!

(Legătura întreruptă cu vehemență).

Abon.: (consternat.) Cum? Ce fel? Nevasta unui deputat? Vasă zică am tractat cu nevasta unui deputat cu grațiozitățile mele? Minunat!... Dar cum s'a putut așa ceva?... (strigă): Hallo! Hallo!

Vocea telefonistei: Hallo!

Abon.: (cu precauțiune.) Cu cine am onoarea să vorbesc, mă rog frumos?

Vocea: (satisfăcută) Ei, în fine! Incepi să te exprimi corect. (prietenos) Domnul meu, sunt telefonista de mai înainte.

Abon.: Să te ia dr... (stăpânindu-se) Spune-mi, rogu-te, domnișoară, cu cine am avut legătură adineori?

Vocea: (fără de grije) A, nu știu! Ai fost atât de furios și n'am vrut să-mi spui bătăreții — te-am legat la întâmplare cu cineva!

Abon.: (furiOS) Cu cineva? Asta-i o ticăloșie! Cum îndrăznești d-ta...?

Vocea: (impacientată) Așa? Iară începi să mă năcăjești?

Abon.: (și-a ieșit din pepeni) Să te năcăjesc, năcăjesc zici?... Dacă n'ai fi atât de departe de mine ți-aș rade nește palmi, mă 'ntelegi?!

O voce bărbătească: (amenințător) Să-mi razi nește palmi? Mie? Comandantului Racuir?

Abon.: (spăimântat) Acum e un coman... comandant!

Vocea bărbătească: (răcnește în aparat) Numele d-tale! Pe loc să-mi spui numele d-tale, paștile și grijania!...

Abon.: (gângănește) Pa... papa... papardon... d-le co... coco...

Vocea bărbătească: (tună și fulgeră) Coco? Abon.: Comandant! E o greș... greșală a tele... tele fonistei... Mă rog de iertare de mii de ori...

Vocea bărbătească: Scuzele d-tale nu le primesc! Ai să stai în fața pistolului meu! Voiai să-ți permiți o glumă cu mine, ai? Ei bine, o să aflu eu numele d-tale dela telefonistă și am să-ți spal eu capul, lasă numai pe mine! (Legătura întreruptă cu o brutalitate plină de temperament).

Abon.: (ca trăznit) M'am dus! (rugător) Hallo! Hallo! Mă rog de iertare... plin de umilință, mă rog de iertare! Uită ce ți-am spus! Ai milă de mine!

Vocea telefonistei: (fasolindu-se) Nu știu zău dacă pot să te iert!

Abon.: (face o săritură prin aier) Cum? Iară altcineva? Și crezi d-ta că o să mă așez pe brânci înaintea d-tale?

Vocea: Va să zică nu te rogi de iertare de nime?

Abon.: (atins) Să mă rog de iertare? Eu de D-ta?

Vocea: Credeam... (Pausă. Soneria: Hallo! Hallo!) Aici se anunță un comandant... e comandantul Racuir. Domnul vrea să știe numele abonatului, cu care a vorbit mai înainte. Mi-se pare că ești d-ta acela...

Abon.: (repede) Nici poveste! Nu-l cunosc... Hallo! Hallo! Pentru Dzeu, nu întrerupe acum domnișoară! (cu mare greu) Te rog să mă ierți pentru purtarea mea de mai înainte. Cer mii de scuze!

Vocea: (înpăcată) Bine! Știam eu prea bine

din venitele fondului Procopiu Cazotti. Se admit la acest concurs:

1. *Piese teatrale românești originale*, potrivite pentru trebuințele noastre și pentru scopurile urmărite de societatea noastră; 2. *colecțiuni de muzică populară românească*; 3. *compoziții muzicale originale*, cu motive românești.

Lucrările prezente la concurs, pot să fie: a) publicate (tipărite) în anii 1910, 1911 și 1912, — sau b) lucrări în manuscris, cari încă nu s'au dat publicității.

Cele de sub a) pot fi premiate, iar cele de sub b) pot să fie ajutate în scopul publicării.

Autorii, cari vor să participe la concurs, își vor prezenta lucrările lor până la 30 septembrie n. a. c. comitetului societății, trimițându-le la adresa secretarului, dr. Iosif Blaga, profesor, Brassó (Brașov).

Notă. Manuscrisurile lucrărilor încă nepublicate se vor înainta anonim; se va alătura însă la manuscris un plic închis în care se va indica numele și adresa autorului.

Lucrările premiate sau ajutate de societatea pentru fond de teatru român, rămân proprietatea autorilor, dar aceștia sunt obligați a da din lucrările lor tipărite, câte 20 exemplare comitetului societății. Brașov, în 3/16 februarie 1912. Pentru comitet: Virgil Onițiu v. președinte, dr. Iosif Blaga secretar.

O mulțumită a M. Sale împăratului unui profesor din Arad. Profesorul Victor Kara, de la gimnazul din Arad a scris un studiu cu titlul „Străbuna casei domnitoare de Habsburg-Lothringen”. Acest studiu l'a trimis și M. Sale împăratului, care a primit-o prea grațios și pentru aceasta și-a exprimat cea mai mare mulțumită. Despre aceasta primarul orașului Arad l'a încunoscuit ieri pe prof. Kara, prin un rescript oficial, aducându-i totodată la cunoștință, că Majestatea Sa a ordonat, că opul său să fie introdus în bibliotecă fidei comise a familiei domnitoare.

Expoziție de industrie casnică românească. colecțiunea d-nei Maria Cosma. Va fi deschisă din 25 februarie până în 31 martie n. a. c., în fiecare zi la orele 10—12 a. m. și 2—4 p. m., în strada Schewis Nr. 15. Taxa de intrare e de 50 fil. Venitul este destinat pentru școala „Reuniunii femeilor române” din Sibiu.

Consfătuirea convocată la Cluj în chestia episcopiei ungurești — amânata. D. dr. Ștefan C. Pop, deputat, ne telefonază din Budapesta, rugându-ne să publicăm următoarea înștiințare:

„Aduc la cunoștința tuturor acelor domni

cari au primit invitări pentru consfătuirea în chestia episcopiei ungurești, pe care o convocasem la Cluj pe ziua de 25 februarie n., că din motive neprevăzute acea consfătuire s'a amânat.”

Ciocnirea a două trenuri de povară. Din Budapesta se anunță: în noaptea de vineri spre sâmbătă trenul de povară nr. 65/II ce comunică între Budapesta și Bruck (Királyhida) s'a ciocnit în trenul de povară nr. 34/A, care sta în gara Acs. 5 vagoane au fost aruncate din șine. Un francez a scăzut așa de nefericit, încât a murit îndată. Un alt slujbaş de tren a fost ușor rănit.

Trenurile de persoane au avut din cauza aceasta o întârziere de trei patru ore. Nenorocirea a cauzat-o neglijința mașinistului locomotivei nr. 65/II care n'a observat signalul, că linia este închisă. Autoritățile au început o cercetare severă.

Un subprefect căruia i-s'a făcut dreptate. Să petreacă li-o fi plăcând la mulți în afară de ceice țin să spui aceasta în anumite ocazii. A ținut dar să-și petreacă acum câteva luni și subprefectul din Halmagiu al com. Arad, Lovich Gyula și fiindcă între umilii și blânzii valahi — tu stăpân — îți poți petrece cum vrei și cum îți dictează pornirile tale de rătăcitor prin stepă, a intrat în sală — unde românii își petreceau destul de cuviincios și liniștit — aducând cu sine câteva femei de condiție nu tocmai bună, între cari, și o servitoare pe care s'a încercat s'o introducă în societatea doamnelor române. Desconsiderării și insultei ce a încercat subprefectul-pășă să aducă societății românești i-s'a răspuns după cuviință. Subprefectul însă simțindu-se în pașalâcul său n'a ținut de demn pentru el să cedeze și să părăsească societatea — care sub nici un motiv n'ar fi simțit nevoia prezenței lui — ci din potrivă a continuat a tulbura prin atitudinea de petrecător disperat de pustă frumoasa și demna petrecere românească. În urma acestora organizatorii serbării s'au plâns de purtarea subprefectului, iar comisiunea disciplinară a comitatului Arad la pedepsit cu admoniare. Subprefectul uimit că poate fi discutabil felul cum el știe trata cu supuși și mai mult decât atât, poate fi chiar pedepsit, a apelat la ministerul de interne să i-se facă dreptate. Dreptatea, ce în împrejurări de aceste în care valahul este batjocorit nu se știe când s'a mai dat, de data aceasta s'a dat. Subprefectului i-s'a făcut dreptate acum căci după cum ni-se anunță ministerul de interne l-a pedepsit cu 300 coroane.

Mulțumită publică. Nr. 27 încredințată dlui Vasile Marcu funcționar la Federala Generală a însoțirilor economice din Austria în Viena și co-

lectată în concursul valoros al d-lui Ioan Grămadă, cand. de profesură în Viena. Au contribuit: câte 20 cor.: d-nii dep. T. Mihal, dep. Alex. Vaida-Voevod, Gaius Popp și prof. Vasile Goldiș; câte 10 cor.: d-na Aglaia Marcu și d-nii dr. Mandrilă, dr. Cupareseu, dr. Mihaiu Popovici, Traian M. Gomboș și Vasile Marcu; 8 cor.: Aurel C. Popovici; câte 5 cor.: d-nii dr. Sterie, N. Cuciurean, cons. de secție T. Framatovici, dr. M. Sturza, Steriu D. dr. Virgil Cioban, dr. Victor Roșca, și dr. Vasile Meșter; câte 2 cor.: d-nii Ionel Rădulescu, dr. Lazar Popovici, majorul Onciul, Dimitrie Marmeliuc, Alex. Voiuțchi, Emil de Colbaț; câte 1.20 cor.: d. Dionisir S. Benea; câte 1 cor. d-nii: Gheorghe Tamaș, Constantin Cimponeriu, Iuliu Crișan, Ion Grămadă, P. Vlad, Muntean, Ion Vintilă, Gheorghe Pridie, Nicolae Drugoci, dr. V. Paulineu-Burlă, G. Stan, y. x. și A. S. 18 b cor. d. x. y. și 2.02 cor. dintr-o colecție făcută de d. Nicolae Drugocin. Total: 211.40 cor.

Societatea „hazillor și rezeșilor bucovineni” exprimă tuturor contribuitorilor și în special d-lui Vatile Marcu și d-lui Ioan Grămadă mulțumita cea mai profundă.

— „Românul” se găsește de vânzare la chioșcul de ziare dela gara căilor ferate a statului (Staatsbahnhof) din Viena.

La cenzura de avocat pentru Maros-Vásárhely pregătește cu internul său probat în scurt timp institutul advocatului Dr. Rudolf Polcz în Kolozsvár str. Eggyetem nr. 7.

Ca instructori sunt rugați exclusiv advocații cu pregătire teoretică și practică desăvârșită.

Prețuri moderate, — condiții de plătere avantajoase.

x Grăbiți și cumpărați dela Korányi în piața Libertății, ghete, pălării și alți articoli de modă pe lângă prețuri enorm de ieftine, cari se vor vinde numai scurt timp.

Aviz! Fiecare român de bine, care ar fi lip. de mașini agricole, motoare cu benzin ferării arme, etc., să cerceteze firma românească *Frații Burza din Arad*, (Borosbényi-tér). Sprijiniți pe Români!

Numai semanța Mauthner cumpără cei ce judecă bine, economii cari își înțeleg interesul și grădinarii cu oarecare experiență chiar și atunci când altele ar fi mai ieftine, căci din practică se știe că aceasta nu ar putea să fie decât în detrimentul semințelor și spre paguba cumpărătorilor.

FOIȚA ZIARULUI „ROMÂNUL”.

NICOLAE GOGOL

Suflete moarte

(ROMAN)

Trad. de Senior

(34)

— Urmare —

După o atare mișcare de elocință, Cicikof, pentru a doua-ori, fu convins, în intimitatea amurului său propriu, că bătrâna se va preda la sigur; ea răspunde:

— În adevăr, o biată văduvă necunosătoare în afaceri e frământată de tot soiul de temeri; cel mai bun lucru ar fi să mai zăbovim puțin lucrurile; are să vină curând p' aici vre-un negustor; oi vedea, oi cântări făgăduiala lor și pe a ta; poate că ei o să dea mai mult.

— Pfu! pfu! mămuică, asta-i o adevărată rușine! mata nu te gândești la ce spui. Negustori!... Și care are să fie adevăratul negustor care să ți le cumpere? și ce să faci cu ele?

— Ei! poate că... în gospodărie... uneori trebuie... ca să...

Bătrâna nu-și sfârși fraza; ea rămase cu gura căscată și privi pe Cicikof cu groază, dorind să știe ce ar putea spune el despre aceasta.

— Morți în gospodărie? Haide, știi că are haz! Nu cumva i-ai folosi ca să sperii vrăbiile noaptea în grădina de legume?

— Uf! Doamne nu mă lăsa! ah! ce groză-

venii îmi aud urechile! morți noaptea la mine! bolborosi bătrâna, făcându-și în trei rânduri cruce.

— Mata ai zis că-s trebuincioși în gospodărie. În orice caz, morminte, oase, pajiștea frumoasă de deasupra, toate astea îți rămân neatînse; eu nu vreau decât un act, o hârtie. Ei bine, ce? Haide, ei, răspunde.

Bătrâna rămase în atitudinea gândurilor adânci.

— Ei, la ce te gândești. Nastasia Petrovna?

— Caut tocmai; caut ce-i de făcut; uite sunt mai bucuroasă să-ți vând cănepă!

— Cănepă, cănepă! Eu îți vorbesc cu totul despre alt ceva, și mata îmi scoți înainte cănepă! Trebuie să trimiți articolul cănepă la articolul cănepă. De altfel, bun, am să mai vin, și îți cumpăr toată cănepa. De data asta, ei bine, ești hotărâtă, Nastasia Petrovna?

— Ah! tu, tu îmi vorbești de o marfă așa de curioasă, așa de nouă... Vină peste cincisprezece zile după cănepă, și atunci...

Aici Cicikof ieși din marginile oricărei bune-cuviințe. El ridică cu mâna stângă un scaun care îi era la îndemână și îl trânti cu cele patru picioare ale lui de podeală cu o anumită vioiciune, zicând cu glas obosit: *Hm! a dracului coțofană!*

Numele necuratului îngrozi peste măsură pe nobila provincială.

— Oh! nu-i mai spune numele! Dumnezeu să fie cu el! strigă ea, îngălbenind și tremurând din buze. Acum trei zile, nu l-am avut decât pe el în cap, toată sfânta de nopticică. Imi dase în gând, vezi tu, după rugăciune, înainte de a adormi, să consult puțin cărțile de joc asupra unui lucru care mă preocupă; nu e bine să citești viitorul,

în momente de acestea. Dumnezeu însuși, de bună seamă, ca să mă pedepsească, mi l-a trimis; și eu l-am văzut... Pfu! cât e de îngrozitor! niște coarne... Ce-ți sunt coarnele boilor noștri pe lângă alea!

— Eu mă mir și-mi pare rău că nu ți se arată în toate nopțile zeci de zeci în mare ținută. Din curată milă creștinească aș vrea ca să se întâmplă asta! — zise Cicikof cu un ton grav.

Și el adaogă ca și cum ar fi vorbit cătră sine: „Văd o biată văduvă în lipsă; ea n'are venitul pe care ar trebui să-l aibă, ea se trudește... Nimeresc eu, văd, vreau... Dar ce-mi pasă mie dacă ea suferă, se ruinează, dacă crapă cu toată populația satului, șaizeci ori optzeci de familii, așa!... ce mă importă că cineva crapă de mizerie în mijlocul belșugului?”

— Drăguțele Doamne, ce lucruri grozave spui tu! bolborosi bătrâna privind cu spaimă la convorbitorul său.

— Cineva își uită să vorbească politicos cu mata, mămuică! uite, mi se face a vedea un păcătos de căne, să-mi fie cu iertare, culcat între șirele cu fân; el nu face nimic și nu lasă să se facă nimic; el nu mănăcă fân și nu lasă să mănănce pe nici un patruped. Și eu care aveam de gând să cumpăr cea mai mare parte din produsele d-voastre, scumpa mea doamnă! căci trebuie să știți că am luat în arândă furnituri pentru particulari și pentru mai multe stabilimente mari ale Coroanei; dar, pe legea mea, orbirea d-tale...

(Va urma.)

x Articoli de tombolă și pentru cadouri, n alegere uriașă, se află pe lângă prețurile celei uai ieftine la Fischer Simon Nagy Aruháza, Arad, Szabadság-tér No. 12.

x La firma **Kerpel Izsó** din Arad, să imprumutăm cărți de cetit, (să dau și în provincie) pentru 60 de volume să plătește pe lună 1 cor. 40. Pentru 180 de note de pian plătește pe lună 2 cor. 40.

Ultima oră

Glasuri din România.

Intreaga suflare românească din regat reprezintă prin distinsa intelectualitate a Iașului sărbătorim împăcarea dintre fruntașii ardeleni Vaida și Goga, datorită patrioticeii intervențiuni inubitului și fruntașului nostru concetățean C. Stere, vă roagă să dați expresiune dorinței noastre a tuturor ca pacea cinstită pentru toți să fie restabilită între românii din Ardeal și Ungaria spre înălțarea neamului.

Gane, membru al Academiei, fost ministru, M. B. Cantacuzino, prof. univ., senator. A. Bădărău, fost ministru, Stere, prof. univ., Haliba, prof., Clinescu, prof. univ., Manicatlade, Pașcariu, Obreja, profesori univ., dr. Racovitza, dr. Flor, medic primar al orașului, inginer Svicinșchi, Șumulean, prof. univ., Sandulescu, Mirzescu, avocați, dr. Negel, dr. Demetriadi, Hurmuzescu, dr. Mezincescu, Ursu, Tsbacovici, Mihalean, Popovici, prof. univ., Buieliu, dir. Cred. urban, Grigoriu, consilier la Curtea de apel, dr. Bordea, dr. Taicu, dr. Lebell, dr. Passa Vasiliu, prof., dr. Manolescu, Popp, dir. ofi. poștal, Ionașcu, Bratu prof., Anastasiu, Handoca, Maxim, adv., căp. Costandachi, Cristea, mare propr., Gh. Păunescu adv., inginer Constantinescu, Negruzzi, mare propr., Stan, inspector general agric., Longinescu adv., Ciaga prof., Părvu dir. mitrop., dr. Nimercean, dr. Vinceanu, dr. Nicolescu, dr. Anghel, Schili, Moghu, Savescu, Goța econ., Savin dir. sem., ec. Carp, ec. Andriescu, preot Soroceanu, din Basarabia, sup. com. fraților, rom. sf. Ioan teologul dela muntele Athos, Savescu, Steliciu, Zarifopol, propr., Barbu Dumitrescu prof. univ., Mircea, Bădărău, Ghibanescu, prof. Dragomirescu, prof. univ. Theodoreanu, Gh. Sachelarescu, Finescu, Ibrăileanu, Hogas, Carp, Vartiz, Ionescu, At. Ionașcu, Scriban, Andriescu, Sporea, Iamandi, Demetrescu, Stoica, Neagoe, Popea, Berescu, prof. Ur. Stefanescu Galați, prof. univ. Dimitriu, Strajoru, Theodoru, Gheorghescu, Heravam, av. dr. Șerban, dr. Pisowsky, Motaș, mare propr. Botez, Lascari, Antoniu, av. M. Sadoveanu, dr. Lambrior, dr. Taran, Vioreșcu, șeful pep. statului Scarlat Pogonof, Vespașian Pella, av. arlut. Reinike, Ulrich, propr. Roui, Sculi, av. dr. Buzensky, Carnotescu, A. Bădărău propr., căp. Palade, Daniel dir. băncii Iași, dr. Ionașcu, Stănuțescu, prof. Lates, dir. de bancă, ing. Popovici, Pascu av., Stoica, fost cons. de urte, Marinescu dir. Băncii naț. Ionescu Toma, Silvestru, Gheorghide, Socor (?), Soroceanu, av. Muru, Iacota, Bucovineanul Brasso, prof. Bersan, dir. liceului naț., Alexandrescu, artist dramat. Codrean, Topăceanu, publicistii M. Pastia, Antoniu Cirilo, V. Bude, Tomida, Mezetu, Nădejde, Georgescu, dr. dr. Ionescu, prof. Alexandrescu, Raith, Sevastos, Petrovici, stud. univ. delegații facultăților Iliescu, Motaș, av. ing. Irim, căp. Vlăduță, Georgescu, Oct. Velciu, Teodoru, av. Ranu fost senator dr. Negura, Lascari Rosetti, Gheorghide Simionescu, av. Gramatici, dr. Bogdan, prof. univ. Erachide, av. A. Smeltz, Ielca, farm. Bogenos, Lecca, Gheorghiu propr. Const. Cămpenechi, mare propr. fost prefect, dr. Slătineanu prof. univ.

Dr. ȘTEFAN TAMAȘDAN

medic univ. specialist în arta dentistică.

ARAD, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8-12 a. m. și 3-6 d. a.

Rubrica de șah

sub conducerea maestrului **Gheorghe Maroo** (Viena).

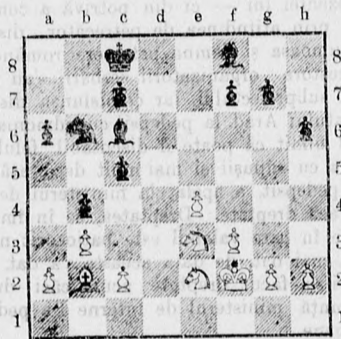
Reproducem această *partie spaniolă*, jucată la clubul șahistilor din Triest între maestrul vienez *Siegfried Reginald Wolf* și d. *Matteo Gladich*.* Ea este foarte instructivă și jocul excelent al maestrului Wolf învederează clar toate situațiile.

1. e2-e4	e7-e5
2. Cg1-f3	Cb8-c6
3. Ff1-b5	a7-a6
4. Fb5xc6	d7xc6
5. d2-d4	e5xd4
6. Dd1xd4	Dd8xd4
7. Cf3xd4	c6-c5
8. Cd4-e2	Cg8-f6
9. f2-f3	Fc8-d7
10. Fe1-e3	Fd7-c6
11. cb1-c3	0-0-0
12. Re1-f2	h7-h6
13. Ta1-d1	Ff8-e7
14. Td1xd8+	Th8xd8
15. Th1-d1	Td8xd1
16. Cc3xd1	Cf6-d7

Până aci partia e ușor de înțeles; acum începe negru a lupta contra situației dacă nu-i succede a o destrăma, desigur perde; căci alb are cu un pion mai mult.

17. Fe3-d2	b7-b5
18. Fd2-c3	Fe7-f8
19. b2-b3	
- Pentru a nu lăsa deplasarea fugarului.
19.	b5-b4
20. Fe3-b2	Cd1-b6
21. Cd1-e3	

Configurația e aceasta:

21.	a6-a5

Incercarea cu Fc6-b5 (c5-c4!) se oprește în a2-a4.

Nici acum n'ar ajuta nimic Fb5, căci e c2-c4.

23. Cf4-d5	Fd7-e6
24. Cd5xb6	c7xb6
25. Rf2-e2	

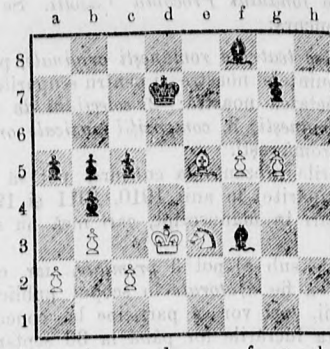
Regele ajunge la timp la d3 și își întărește poziția.

25.	Re8-d7
26. f3-f4	f7-f6
27. f4-f5	Fe6-f7
28. e4-e5	f6xe5
29. Fb2xc5	Rd7-c6
30. g2-g4	b6-b5
31. Re2-d3	Ff7-d5

Interesant (dar fără alt avantaju pentru negru) ar fi aici:

31.	c5-c4+
32. b3xc4	b5xc4+
33. Ce3xc4	Re6-b5!
34. Ce4-d6+	Ff8xd6
35. Ff5xd6	Ff7xa2
dar: 36. Fd6-f8	a5-a4
37. Ff8xg7	a4-a3
38. Fg7xh6	Fa2-e4+
39. Rd3-e3!	a3-a2
40. Fh6-g7	și câștigă.
32. h2-h4	Fd5-f3
33. g4-g5	h6xg5
34. h4xg5	Re6-d7

*) Cp. „Wiener Schachzeitung, Organ der internationalen Schachmeister-Vereinigung, Redigiert und hg. von G. Marco. Wien (24 caete pe an; abon. anual 12 cor.) XIII, p. 206.

35. g5-g6	Rd7-e8

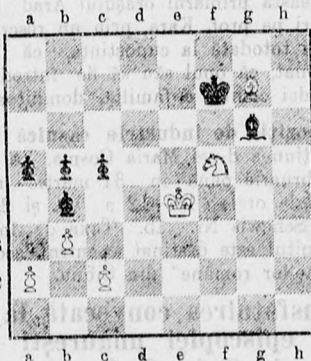
Mai multe dificultăți cauza 35... Rd7-e7 oricât de grotesc apare.

36. f5-f6	g7xf6
37. Fe5xf6	Ff8-b6!
38. g6-g7	
- După 38. Ce3-f5 urmează Fh6-f4
39. Cf5-e7	Ff3-h5
40. g6-g7	Fh5-f7
41. g7-g8	Ff7xg8
42. Ce7xg8	Re8-f7
43. Rd3-e4	Ff4-d6
45. Ff6-e7!	și succesul e asigurat

pentru alb.

Continuarea care a fost în partie e însă mai convingătoare.

38.	Re8-f7
39. Ce3-f5	Th6xg7
40. Ff6xg7	Ff3-h5!
41. Rd3-e4!	Th5-g6!

42. Re4-e5!	Fg6xf5
43. Re5xf5	Rf7xg7

Negru are un pion mai mult; dar situația sa este totuși desperată.

44. Rf5-e5	Rg7-f7
45. Re5-d5	c5-c4
46. Rd5-c5	c4xb3
47. c2xb3	a5-a4
48. Re5xb4!	a4xb3
49. a2xb3	Rf7-e7
50. Rb4xb5	Re7-d7
51. Rb5-b6	Rd7-c8
52. b3-b4	Re8-b8
53. b4-b5	Renunță.

La turnirul dela Abbazia, despre care am amintit aci, a eșt învigator, cum era de prevăzut, maestrul *Spelmann*.

Acum se așteaptă turnirul din San-Sebastian. *Capablanca* însă nu va participa.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI

R. Z. în Timișoara. Vă rugăm a ne comunica și strada unde locuiți, fiindcă în rândul trecut ne sosia foaia îndărăt cu observarea: „necunoscut”.

Redactor responsabil: **Atanasu Halmăgian.**

Dr. Brutus Macaveiu

medic univ. specialist în morburile femeiești ord. 9-11, d. a. 3-5.

Timișoara, Kossuth-tér Nr. 2, etaj. 2.

Telefon Nr. 11-68.

Un milion

de viață de vie pentru altoit „Riparia-Portalis“ (Glorie de Mantpellier) se află de vânzare la preotul Petru Pelle din Miniș (comit. Arad.)

Se vinde

o casă din mână liberă, cuprinzând, birt, (eArciumă) cu popicarie și cu mobiliarul necesar precum și o casapie, extinzându-se casa pe trei străzi, la colț. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la **Gheorghe Clorogar, (Lugoj)**, strada Atanasievici nrul 10.

Szálvai „HANGYA“ fogyasztási és értékesítő szövetkezet.

Concurs.

Societatea de consum și valorizare din Salva comitatul Bistrița-Năsăud prin aceasta escrie concurs la postul de

conducător al prăvăliei

pe lângă următoarele emolumente: 70 cor. salar lunar, 1% din circulație (circa 30.000 cor. circulație anuală), locuință (1 chilie), 2 stânjeni de lemne de foc și luminat. Concurenții să știe bine ceti și serie românește și ungurește. Doritorii sunt obligați a depune cauciune de 2000 cor. Postul se poate ocupa numai decât. Rugărilor sunt a se adresa la direcțiunea societății în Szálva (Beszterce-Naszod m).

Nr. 5978/1912 Februarie 6.

PUBLIKAȚIUNE.

Se publică spre cunoștința amatorilor că, în ziua de 5 Martie 1912, ora 9 dimineața, se va ținea licitațiune în București la Pirotechnia Armatei pentru darea în întreprindere a refacerii înveltoarei la 2 magazii cu munițiuni de infanterie și artilerie ale Depozitului Central de Munițiuni de război în valoare totală de 7000 lei, iar în ziua de 6 Martie 1912 pentru darea în întreprindere a reparațiunii înveltoarelor de tablă la magaziiile cu munițiuni ale Depozitului Central de munițiuni de război în valoare de lei 300000.—

Licitatiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83 din legea asupra contabilității publice a Statului și condițiunile generale și speciale de ordine și administrație.

Garanția provizorie, prevăzută în condițiunile speciale de ordine și administrație, se va depune la casa de depuneri și consemnațiuni, iar la licitațiune se va prezenta numai recipisa.

Ofertele, însoțite de garanția în numerar sau efecte în natură, nu vor fi primite.

Dosarul special compus din: plan, deviz și caietul de sarcine special etc. se poate vedea de doritori, în orice zi de lucru, la Pirotechnia Armatei, dela ora 8—11 a. m. și dela 2—5 p. m. afară de Sâmbetele după amiază.

Aviz Atragem atențiunea On. public românesc asupra hotelului „Concordia“ din Lugoj

Ingrijiți-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a să înscrie de membru la

„Asociația Esechiană de Ajutorare reciprocă“.

La această asociație poate să se facă membru ori-care persoană dela etatea de 21—80 ani Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de mem-brie i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de mem-brie, prin oarecare nenorocire ne-putincios de muncă, i-se solvește până când trăește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Peste 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte membrul nu e obligat a solvi. Mem-brii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Acești membri însă n'au drept la rente.

După 3 ani de mem-brie toate plătirile se pot sista rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semna 1—2 cuate (2000—4000 cor.). Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de măritșuri, poate fiecare a-și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 21 ani. Se pot semna 1—2 cuate (2000—4000 cor.). Dacă o fată după 3 ani de mem-brie rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măritș, fata primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea ntăței de 24 de ani. Fetele miei plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de mem-brie solvim erezilor suma asigurată.

Liquidările se fac strict în sensul statu-telor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanți: cuate semnate până la 15.000.000. cor și 215.000 cor. fond de garanți.

Prospecte și blancete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunele.

Asociația Esechiană de Ajuto-rare Reciprocă.

Direcțiunea pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Hunyadi-utca 4. szám).

Pentru sezonul de Paști și Rusalii!

Recomand magazinul meu bogat asortat în :: pălării de bărbați, albituri, cravate și mițe.

Mare asortiment de pălării de băieți pe lângă prețuri fixate. Totdeodată recomand atelierul meu de blănărie pentru toate lucrările ce cad în branșa aceasta pe lângă serviciul cel mai prompt.

Cu stimă:

IOAN BALINT „JÁNOS“
Timișoara-Fabric. Palatul orașului.

Noutăți igienice de gumă și băzică de pește.

Specialitate preservativă fabricat veritabil francez și american în pachete originale.

Recomandată de medici!

Garanți.

Nou! „Fatime“ I și II calit. Prețul 1 duzină 6 și 8 coroane. — „Semiramis“ I și II calit. Prețul — duzină 10 și 12 coroane. —

Ambele feluri de preservative sunt cele mai excelente produse din această specialitate și se pot procura exclusiv la mine.

NOU! „Auto vaginal spray“ NOU!

Cel mai sigur și mai practic mijloc de prezervare a veacului nostru. Prețul per bucată 15 cor.

Se trimete direct prin fabrica de instrumente medicale și articole de gumă

KELETI I. Budapest, IV.,

Koronaherceg - utca 17. Prov.

Cereți gratuit și francat preainteressantul meu cel mai nou preț curent ilustrat cu peste 3000 de ilustrațiuni.

Fondat 1878.

Telefon 13—76.

Mijlocitori se caută în fiecare oraș cu proviziune considerabilă.

Mobile

pentru dormitoare, sufragerii, locuințe gargon, saloane, otele, cafele, restaurante și palate; mobile de aramă și fier, ocoare, perdele, candelabre, plane și mașini de cusut :: să trimit ori unde. ::

La aranjare deplină trimit voiajeur pe spesele mele.

Johann Wersching

deposit de mobile în

= VERSEZ =

Cine voiește

rachie curată

să se adreseze direct la firma cea mai mare românească

Creciun & Voda
din Lugoj,

care dispune de căzării mari proprii în Bănat și Ardeal.

IACOB ȚEPENEU
PIETRAR ȘI SCULPTOR
FEHÉRTÉPLOM (BISERICA-ALBĂ),
STR. STEFANI No. 2.

Proprietar de ogne: TEOFIL POPOVICIU

Mare magazin și atelier de pietrii mormantale precum: lucruri de marmoră, granit, laborator, piatră de năsip, etc. Luerez și în provincie. — Prețuri moderate.

Andrássy Gábor măsur
— Arad, str. Kasza Nr. 45. —

Aduc la cunoștința on. public, că în str. Kasza Nr. 45 am deschis atelier de măsurit. Primesc totfel de lucrări pentru zidiri și mobile în bransa mea, executându-le prompt și conștiințios. Comandele din provincie le execut prompt. Rugând binevoitorul sprijin al on. public, român

Cu toată stima:
Andrássy Gábor,
măsur de mobilă și zidiri.

PRIMA FABRICĂ de MOBILĂ în VĂRȘET
LEONH. SCHULZ
PROPRIETAR:
Văduva HUGO APFELBAUM

CEL MAI MARE DEPOSIT DE MOBILĂ în UNGARIA DE SUD.
CALITATE PRIMĂ! — PRODUCERI PROPRII
PREȚURI MODERATE.

VĂRȘET STR. KUDRITZER
No. 11 și 16.
(TÂRGUL LEMNELOR). — ÎNTEMEIATĂ LA 1865

Recomand
canari cu tril nobil

din propria, prăsilă în mare, cu prețul cel mai ieftin, exemplare excelente cu voce foarte plăcută și tremurătoare: Expedarea o fac cu poșta (rambursă) pe propriul meu rizic garantând pentru sosirea nevătămată sănătoasă și veridabilă a exemplarelor. Bărbătușii cântăreși cu 8—10—12—16—20—25 cor. Femeiuște cu 3—4—5 cor. Catalog de prețuri și îndrumări pentru tratamentul paserilor canarice la cerere trimis cu plăcere fiecăru, gratuit.

ISIDOR MURGU
— prăsitore mare de paseri canarice —
LUGOJ, STR. GURAN Nr. 19.

BIENERTH
IGNÁCZ
ARAD, Szabadság-tér nr. 15.

Atrag atențiunea on. public și recomand magazinul meu bogat asortat cu tot felul de pielării din patrie și străinătate. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios. Pregătesc părți superioare moderne pentru ghete.

Telefon nr. 828.

GYAPJAS LAJOS
maestru zidar diplomat
ARAD, str. Illés nr. 38.
(Casa proprie).

Primește ori-ce lucrări
: în bransa aceasta. :
Face și execută planuri
de zidiri pe lângă prețurile cele mai moderate.

REDUCERE COLOSALĂ în PREȚ
PENTRU ANUL-NOU. DACĂ VOIEȘTI SĂ
CUMPERI IEFTIN, CERCETEAZĂ
NUMAI DECÂT MAGAZINUL PENTRU
PARADISEIE DE DAME A LUI

SCHWARTZBERGER MANÓ
ARAD, STR. VÓSÖSMARTY Nr. 3.

UNDE POȚI CUMPARA PE LÂNGĂ
PREȚURILE CELE MAI IEFTINE PARADISEIE PENTRU DAME ȘI COPII,
DUPĂ MODA CEA MAI NOUĂ, PRECUM
ȘI ALTE ARTICOLE DE BLĂNĂRIE.

KOHN JAKAB
VĂPSITOR ȘI ZUGRAV.
ARAD, STR. WEITZER-JÁNOS 17.

ANGAJEAZĂ ORICE LUCRARE DE SPECIALITATE. EXECUȚIE SOLIDĂ CU PREȚURI SCĂZUTE. LUCRĂRI PENTRU PROVINCIE SE EXECUTĂ PROMT ȘI ELEGANT.

Licitație
concesionată
de autorități

Hoffmann
Sándor

ARAD, (Palatul teatrului).
Telefon nr. 10.

Vinde
în cantități mari și
pe prețuri foarte reduse articole de : :
calitate bună

Cu bani gata va avea
rara ocaziune a-și
procura orice pe prețuri ce se vor stabili prin învoială obiectele ce ar dori.

Săptămâna aceasta dan-
dele și cordele ce au mai
rămas.

Vânzarea nu va ținea decât
scurt timp.

23 metri pânză 6—650, 7—750.

Calitate corespunzătoare ori
cărui scop.

Șifonuri Schroll de toate calită-
țile, albituri pentru masă, mă-
săle și șervete cu prețuri scăzute.

Pardesiu pentru dame 750—950
fl. Se găsește de toate culorile.

Pelerine pentru fete începând
dela 250 fl.

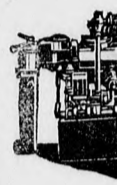
Rog priviți galantarele mele.

Jupoane de postav pentru femei 250 fl. Preț de reclama mai fine 350—475.

Ciorapi negri și suri pentru copii pe prețuri uimitor de scăzute.

Chezăș

Cel mai
cu aburDespărțam
de abur, d

K

pross

Budap

FABRICĂ PEN

Recomandăm
mobilele

Madra

Efteuim oric

F A B

ARAD, STR. AU

Prețurile
)Telefon Nr.

FRA

Tot a
plată

In gr

lului

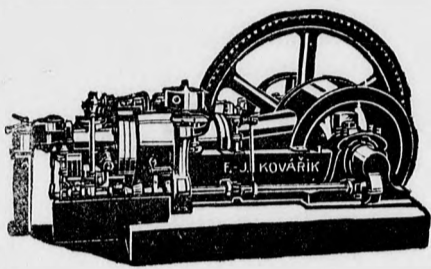
și bucătă
dretensiu

Fabricat de primul rang.

Chezășie pentru funcțiune sigură.

Cel mai nou sistem de mașini de treerat cu abur sau motor, construcție patentă.

Motoare cu olei brut și motoare sugătoare cu gaz, presiune mare, sistem Diesel.

Despărțământ pentru tot felul de mașini agronomice. Mașini de abur, de treerat, secerat, cosăt, sămănat etc. în cea mai solidă executare.

Kovárik F. és J.

prossnitzi gép- és motorgyár r.-társ. fióktelepe.
Budapest, V., Szabadság-tér. Nr. 14.

Nr. Telefonului la fabrică 423.

FABRICĂ PENTRU MATRAȚE MOBILE DE FIER ȘI ARAMĂ.

Recomandăm Onor. public **mobilele** noastre de fier și aramă, fabricate proprii, executate excelent.

Madrațe cu ramă de fier sau de lemn, în orice măsură, executare solidă.

Efectuim orice reparări, precum și văpsirea mobilelor de fier.

FABRICA: ATELIER:
ARAD. STR. AULICH LAJOS Nr. 14. | ÎN STR. JÓZSEF-FÖHERCZG Nr. 7.

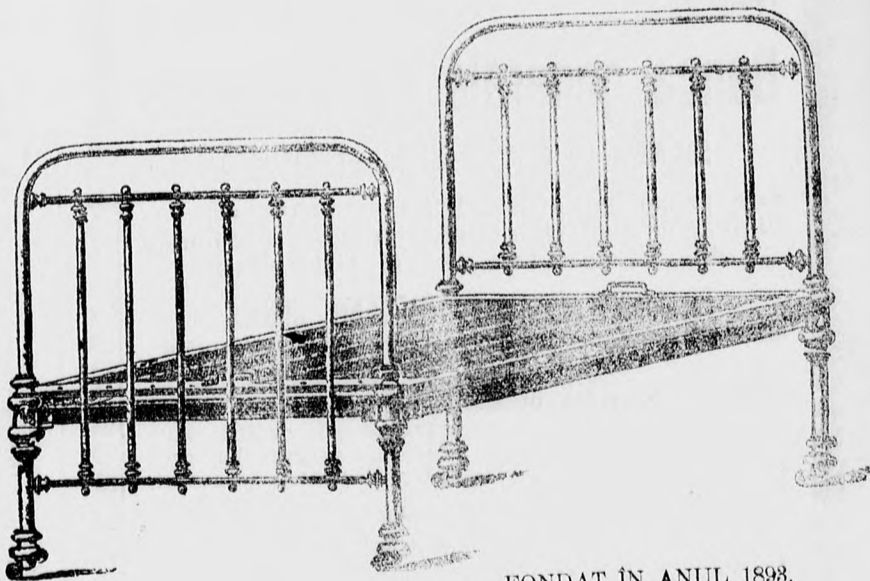
Prețurent trimitem la cerere gratis și franco.
(Telefon Nr. 423). — Rugând binevoitoarele comande, semnăm

Cu stimă:

FRAȚII FLEISCHER.

Tot aci se primese învățacei din casă bună, cu plată, pentru atelierul de lăcătușerie și lustruire.

Nr. Telefonului la atelier 183.

FONDAT ÎN ANUL 1898.

In grădina de iarnă a „Hotelului Central“ condusă în spirit modern găsește Onor. Public beuturi și bucătăria care indestulește cele mai delicioase dreteusiuni. După teatru cină caldă.

Pentru cununii și bancheturi săli separate. Zilnic taraf de țigani de primul rang. In cafenea după teatru cină exquisit.

Cu deosebită stimă:

AUGUSTIN CSERMÁK
hotelier.

Arme de vânătoare
sistem Novotny,
Revolvere
sistem

Frommer, Browning, Steyr-Pieper.

Floberte și pistoale, gramofone de tot soiul, violine, flaute, tamburine, ghitare, cimbale, citere, harmonice. Binocluri și ochiane originale franceze, ochiane cu prisme sistemul cel mai nou, aparate de fotografiat, candelabre, mobile de aramă, dulapuri de gheață, căhale, cuptoare, aparate modern de ras, jamantane de piele veritabilă, non plus ultra în eleganță și durabilitate de toată mărimea, jente de mână, precum și tot felul de articole de sport cu prețurile cele mai ieftine și de calitate cea mai excelentă

se pot cumpăra pe rate lunare minimale

în conturent semestral sau anual dela

„GENTRY“

Societate pe acții pentru mărfuri comerciale și articole de sport.

BUDAPESTA VII. Bulevardul Elisabeta No. 48.

Scrieți românește!

Liste de prețuri trimitem gratis și franco oricui despre oricare articol.

ANUNȚ.

Aduc la cunoștința foștilor mei mușterii, on. public și tuturor aceloră, cari m'au cunoscut sub numele de SEE-LINGER M. ANDOR, că mi-am maghiarizat numele de familie în ARADI și sub această nouă firmă am deschis o prăvălie de ciobotărie în strada Salacz nr. 1 în localitățile Rónay Jenő, dela care am cumpărat depozitul și atelierul. Noua prăvălie am reînnoit-o cu marfă indigenă, americană și engleză, vânzând marfa veche, luată dela Rónay în prețul fabricii. Țin în depozit orice ghețe de domni, dame și copii, ghețe de bal, păpuși și pantofi.

Cu stimă:
Aradi (Seelinger) M. Andor
str. Salacz nr. 1.

Grăbiți și comandați vestita

viță de vie americană

RIPARIA PORTALIS,

dela cultivătorul român

Ioan Mladin, Pauliș (com. Arad).

Ca om expert în cultivarea viței, poate oricine să se adreseze cu cea mai mare încredere.

De prezent are de vânzare:
un milion . . . (ulțoi scurte) suta à = 13 corcane
una sută mii (ulțoi lungi) suta à = 36 corcane

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sporcasza ung. 26.349.

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: PARTENIU COSMA,
directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospece, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat. — Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare” dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze în încredere la:

„Banca gener. de asigurare”
Sibiu—Nagyszeben. (Edificiul „Albinei”).

Români! Replantați viile, cu altoi dela firmă română!

„MUGURUL”

INSOȚIRE ECONOMICĂ ELISABETOPOLE
ERZSÉBETVÁROS — (Kisköküllő vm.).

Altoi de vițe!!

Calitate distinsă, pe lângă cele mai moderate prețuri și soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină.
Ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.
Se află de vânzare la însoțirea economică

„MUGURUL”
ELISABETOPOLE — ERZSÉBETVÁROS.

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

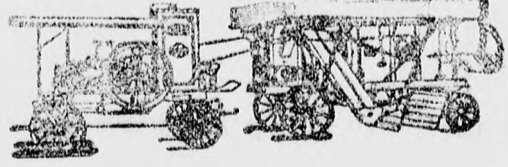
Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltati la perfecțiune.
La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată!
La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimițeti băeții la cursul practic de altoit!

400 decorațiuni și 36 premii de stat.

Motoare „OTTO” original.

Locomobile de benzin și Garnituri de trierat cu motoare complete. Motoare de sine mișcătoare. Motoare de ulei brut și gaz sugător

construște în cele mai bune condițiuni

LANGEN & WOLF

FABRICĂ DE MOTOARE.

Filiala: Timișoara-Iosefin,
Stada Bonnaz No. 12.

Cereți gratis cataloage și prețuri curente!

Se caută reprezentanți solizi!

Peste 101.400 bucăți funcționează în toată lumea!

Cea mai veche și mare fabrică de motoare din lume!

Cinci fabrici cu aproape 8000 lucrători și funcționari!

Fonda

INST

Capi

Depur
rează

Plătește
puse 4

După

Nu

d

Ma

Ma

Ci

Ci

Ma

in

Ma

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

Fondat în anul 1885.

Fondat în anul 1885.

„TIMIȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN TIMIȘOARA.

Centrala: Timișoara-centru (Belváros) Piața Balázs-tér Nrul 1 (Palatul Mocsonyi).
Filialele: Buziaș, — Recaș, — Giacova, — Deta. — Vinga. : :

Capital propriu 2,600.000 cor. Depuneri 5,500.000 cor.

Telefon: Centrala, Direcțiunea: Nrul 510. :- Contabilitatea: Nrul 1149. Filiala Buziaș Nrul 10.
" Filiala Recaș Nrul 14. Filiala Giacova Nrul 16. Filiala Deta Nrul 26. Filiala Vinga Nrul 16.

Depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libel. Administrează depuneri cu case de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse 4 și jumătate și 5 procente interese, fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10.000 cor., după starea casei se plătesc și fără abziere.

Escomptează cambii și acordă credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordă împrumuturi ipotecare pe case de inchiriat și pe proprietăți de pământ.

Nu numai pentru publicul din loc dar și pentru cel din provincie este de însemnătate dacă își cumpără cele trebuincioase din

prăvălia de dantele (Csipke áruház)

din strada Asztalos Sándor nr. 4, pentru că a sosit marfa de iarnă și o vinde pe un preț foarte ieftin:

Rugăm a ceti prețurile mai jos însemnate.

Mănuși de lână curată pentru bărbați și femei 35 cr.	Cămăși trico, jaeger, pentru bărbați și femei 90 cr.
Mănuși de lână curată pentru copii, vârgate sau albe 20 cr.	Ismene trico, jaeger, pentru bărbați și femei 80 cr.
Ciorapi pentru femei, jaeger, vârgați sau albi 45 cr.	Trico pentru copii, jaeger 50 cr.
Ciorapi pentru femei, împlețiți 25 cr.	Blouse flanel 75 cr.
Gamasch de lână pentru copii 45 cr.	Neglige flanel 2.70 cr.
Mănuși glacé căptușite pentru femei 75 cr.	Blouse din materie 1.20 cr.
Cămăși pentru copii R. chiffon 85 cr.	Taff de mătase 70 cr.
Cămăși pentru copii zephir colorat 85 cr.	Blouse de mătase vârgate 70 cr.
Cămăși pentru bărbați R. R. chiffon 99 cr.	Ploiere pentru bărbați și femei 1 fl. 20
Cămăși de noapte pentru bărbați 1 fl. 20 cr.	Cămăși pentru feițe R. chiffon 48—65 cr.
Cămăși pentru femei R. Chiffon 75 cr.	Batiste, duzina cu 58—1.20 cr.
Ismene pentru femei R. chiffon 74 cr.	Gulere numai 7 cr. bucată
Jlpon de klott cu crețe duble 1 fl. 50 cr.	Mangete părechea 6—8 cr.
Jlpon de mătase 3 fl. 75 cr.	Congre lucru de mână 1 fl. 25 cr.
	Dantelă metru dela 1 cor. în sus
	Pânză de dantelă dela 25 cr.
	Gulere de dantelă 50 cor.
	Cravate pentru bărbați 10 cr.
	Mănuși glacé obișnuite 58—85 cr.
	Mănuși glacé albe lungi 1 fl. 50 cr.
	Ciorapi pentru femei 39 cr.
	Bretele 30 cr.

Acestor prețuri corespunde calitate bună și trainică.
Afară de acestea au sosit în mare cantitate cărpe de berlin împletite, cărpe nimalaia, gilețe împletite, gamasch împlețiți și trico pentru femei, paltoane, caraciil pentru copii, Șaluri împletite de mătase. Broderii fine elvetiene. Perdele, aceporințe de pat tüll, corsete reform. Surțe de luster și clott.

Covoare linoleum. Albituri fine pentru femei. ș. a. ș. a.

Prețuri surprinzător de eftine!

Prețuri surprinzător de eftine!

Rugăm pe p. t. public cumpărător a se convinge de efinătatea prețurilor.

Cu stimă: **Csipke Aruház.**

NEUMANN M.

CROITOR DE BARBAȚI.

COSTUME DE FRAC, SMO-
CHING, REDINGOT ȘI JA-
CHET, GATA SAU DUPĂ
MĂSURA IN EXECUTARE
: NEESCEPȚIONABILĂ. :

Furnisorul curții casare și regale și al camerei, depozit de haine pentru bărbați, copii și fetițe în

A R A D.

Folosește Doamnă

„Crema Margit“ a lui Földes
ca fața să-ți fie curată, tineră și plăcută

„Crema-Margit“ este materia cea mai plăcută de înfrumusețare a doamnelor din elită și este cunoscută în toată lumea. Putere neîntrecută, stă în compunerea ei norocoasă, pielea o întinereste și rezultat favorabil se poate vedea în decurs de câteva ore. Deoarece „Crema-Margit“ o imităază și falsifică. Vă rugăm a cere numai în cutii închise cu marca originală, pentru că numai pentru aceia își ia orice răspundere fabricantul. „Crema-Margit“ e nestricăcioasă, nu conține untură, compoziție neamestecată, care în străinătate a produs mare senzație.

Prețul 1 cor. ◀ Săpun Margit 70 fil. ▶ Pudra Margit 1.20 cor.

FABRICA:

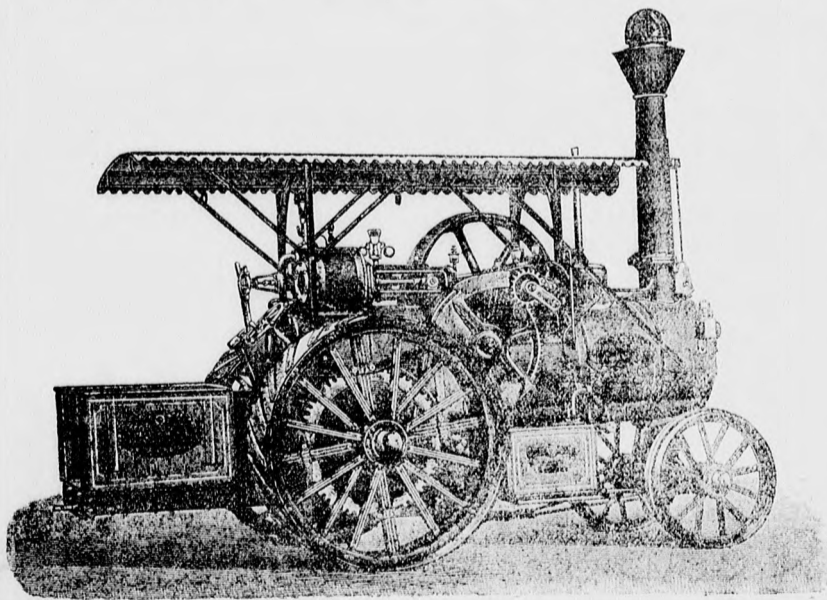
Laboratoriul lui Földes Kelemen

A R A D.

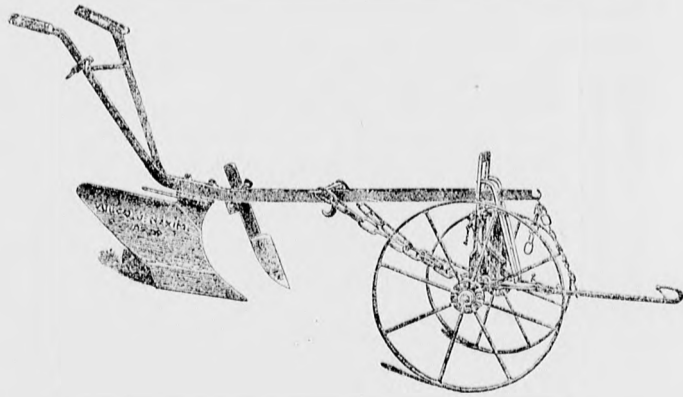

MAXIM I. YULCU

fabricant de mașini, A R A D, strada Fábrián László nrul 5—6. Telefon nr. 608.

Schimbarea locomobilelor de treerat, să umble singure, o efeptuesc în prețuri moderate. după sistemele cele mai practice și cunoscute cu lanț, cu roate, și cu ransmission.

Totfelul de mașini pentru agricultori, precum: pluguri, grape, mașini de semănat, de tăiat nutreț, de secerat, batose complete de treerat cu aburi; Motor de oleiu brut sau cu benzină. Mai departe instalez totfelul de mori cu abur, motoare sau mori de apă, joagăre sau ferestrou, țiglarie și alte stabilimente mecanice tehnice după cele mai noi și mai moderne și bine recunoscute sisteme. A se adresa la firma VULCU I. MAXIM, ARAD, str. Fábrián László, lângă gara mare.

TIPOGRAFIA „CONCORDIA“ ARAD.

Anul II.

ABONAMENTU
Pe un an . . . 28-
Pe jumătate an 14-
Pe 3 luni . . . 7-
Pe o lună . . . 2-

Pentru Români

străinătate

Pe un an . . . 40-

Telefo

pentru oraș și int

Nr. 760.

In două
unui neam,
întărește com
menirea și v
despre desto
și apoi — p
îndreaptă în
să se țină p

Înainta

dență origin

acea, cari

ale trecut

lumină com

și rarele ca

poporului n

de sigur în

împlinind r

port suflet

tru un nea

nințat cu

nirile ar p

apropiate

ștri. Așa f

atât mai t

dărză imp

Cum

nice, nu s

veșnic nes

doar ca ș

popoarele

sării, —

de numel

și sucomb

(Aruncă o